Влада - Радам!

Голос України

ГАЗЕТА ВЕРХОВНОЇ РАДИ УКРАЇНИ

№ 151 (2153) ♦ Вівторок, 17 серпня 1999 року ♦ Ціна договірна

До Дня незалежності

Який парад без репетицій

17 та 20 серпня в столиці на Хрещатику відбудуться дві нічні репетиції параду військ на честь 8-ї річниці незалежності України.

Під керівництвом начальника Київського гарнізону, першого заступника міністра оборони Івана Біжана в репетиції візьмуть участь більш як три тисячі осіб та 122 одиниці техніки.

У параді візьме участь і авіація. В небо здіймуться 36 літальних апаратів.

24 серпня урочистим маршем Хрещатиком пройдуть 14 парадних батальйонів, що представляють Збройні сили, Національну гвардію, МВС, Прикордонні війська. Щоб не зіпсувати покриття вулиць, колеса й траки машин буде покрито спеціальною гумою, повідомляє «Інтерфакс-Україна».

Набратися снаги і йти далі по життю, долаючи перешкоди

Такий висновок неодноразово лунав під час діалогу Голови Верховної Ради України Олександра Ткаченка й мешканців Миколаївщини наприкінці минулого тижня

«Зеленеє жито, зелене,
Хорошії гості у мене...»

Цією піснею зустріли Олександра Ткаченка, народних депутатів України мешканці села Комсомольське Миколаївського району. І ота пісня ніби покладала початок щирості, теплоті, невимушеності, що потім панували вже в приміщенні, де відбувся діалог між селянами і Головою Верховної Ради. Саме так —діалог. Бо після короткого вступного слова О. Ткаченка розпочалася розмова, під час якої люди — хто вголос, хто записками — ставили запитання, порушували проблеми, висловлювали думки, вносили пропозиції.

(Закінчення на 2-й стор.).

17 серпня

✔ *1883 р. Народився громадсько-політичний діяч, публіцист, ідеолог українського націоналізму Дмитро Донцов.*

✔ *1894 р. Народився М. Д. Коллі, український архітектор, один з авторів головних споруд Дніпрогесу.*

✔ *1933 р., серпень. У Києві відкрився Інститут цивільної авіації.*

У номер

Тигипко просить у Вашингтоні...

Українська урядова делегація на чолі з віце-прем'єр-міністром Сергієм Тигипком проводить у Вашингтоні чергові переговори з керівництвом Міжнародного валютного фонду. Тема та сама: перспективи подальшого отримання кредитів за програмою розширеного фінансування EFF. До плану візиту української делегації входять зустрічі С. Тигипка та міністра фінансів Ігоря Мітюкова з першим заступником директора-розпорядника МВФ Стенлі Фішером, директором другого європейського департаменту МВФ Джоном Одлінг-Смі та його заступником Мохаммедом Шадман-Валаві. Намічено також переговори в казначействі США та Держдепартаменті.

Отакої!

Пили, пили, випивали — господарству підсобляли

Пригадуєте анекдот? Дитина каже: мовляв, якби батько не пили, то на хліб не мали б. А так здали пляшки, і є свіжа копійка. Щось схоже відбувалося в КСП «Богданівське», що в Корецькому районі Рівненської області. Одного разу на загальних зборах вирішили: якщо когось із працівників у робочий час побачать нетверезим, то за це порушення трудової дисципліни він повинен внести в касу КСП п'ятдесят гривень. За кілька років дії «сухого закону» порушники-п'яниці сплатили шість тисяч гривень, за які господарство придбало 10 тонн дизельного пального.

Особливості національного травматизму у товаристві з обмеженою відповідальністю на ім'я Україна

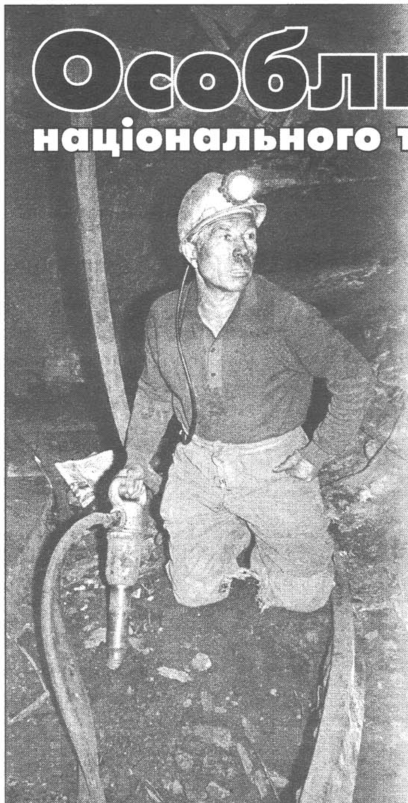

Фото Олександра ГЛЯДЕЛОВА.

За вісім років на вугільних шахтах загинуло понад три тисячі гірників

— Я відчув сильний поштовх і впав на спину. Згори посипалися труби, шматки заліза, породи. На якусь хвилину знепритомнів, а коли розплющив очі, відчув щось важке на грудях. Виявилося, швелер. Кругом пелена, нічого не видно, рот, ніс забиті пилом. Намацав біля себе якусь ганчірку і перев'язав обличчя. Дихати можна, але щось жарко. Оглянув себе: матінко, та я ж горю! Став збивати вогонь, потім потроху відповзати на свіжий струмінь. Натрапив на телефон, напомацки накрутив диспетчера — треба повідомити про аварію. І просунувся далі, хоч було й важко. Дуже боявся: а раптом бабахне?

(Закінчення на 10—11-й стор.).

Старикам повсюди в нас пече

13

Діабет - загроза материнству

14

Вартість пального:

Київ:
А-76 — 1.40—1.50
А-95 — 2.00—2.20
Рівне:
А-76 — 1.70
А-95 — 2.20
Сімферополь:
А-76 — 2.10—2.20
А-95 — 2.40—2.50

Фейлетон

У машині був Президент

Ми з кумом Василем щосуботи до смерті у шахи ріжемося. У робочі дні не бачимося: кум крутить баранку у метробуді, я слюсарюю на заводі.

«Сражєніє» починається о 20.00, після вечері. Кум стукає у стінку мені або я йому, квартири поряд. Вмикаємо «Інтер», потім плавно переходимо на ГРТ, а після УТН рахуємо, хто скільки «матюків» нахапав. Це — закон. Зате з політичними дискусіями до нас не лізь. Будь-кому носа втремо.

Кума Свєта каже про нас:

— Вони так наблатикалися, що коли у шахи грають, то й по телевізору слова не пропустять, а ще все чують, про що ми на кухні говоримо, та анекдоти розказують.

Її виступ кум завжди коментує так:

— Есклюзив ОБС...

ОБС, як відомо, скорочена назва інформагентства: одна баба сказала.

(Закінчення на 16-й стор.).

❍ *На погашення пенсійної заборгованості уряд виділив із держрезерву 2 тис. тонн цукру.*

❍ *Підключено до енергосистеми 3-й блок Рівненської АЕС.*

❍ *Біля приміщення Обухівської райдержадміністрації (Київська область) виявлено 1,3 кг розлитої ртуті.*

P.S.

Ціни на пальне знижуються

У номер

✔ Київ

ЦВК знову відмовила Юрію Кармазіну

У суботу Центральна виборча комісія завершила перевірку додаткових підписних листів претендента на посаду глави держави Юрія Кармазіна, прийнятих за рішенням Верховного Суду. Претенденту зараховано всього 848829 підписів, а тому ЦВК відмовила голові Партії захисників Вітчизни у реєстрації кандидатом у Президенти.

Учора Верховний Суд України почав розгляд чергової скарги Юрія Кармазіна на рішення Центральної виборчої комісії.

✔ Сімферополь

Іду в Президенти, щоб в Україні президентів не стало, —

заявив лідер комуністів, кандидат у Президенти України Петро Симоненко на прес-конференції у Сімферополі, у якій взяв участь і Голова Верховної Ради Криму, лідер кримських комуністів Леонід Грач.

Кандидат у Президенти відзначив, що комуністи нині — єдина серйозна партія в країні й підписи на підтримку свого кандидата зібрали першими та без значних витрат.

Представники лівих сил не виставляють на вибори єдиного кандидата тому, що враховують такий факт: у передвиборній кампанії «крутяться» шалені гроші тіньової економіки, і немає впевненості, що єдиний кандидат доживе до виборів.

П. Симоненко заявив, що коли знову буде обрано нині діючого Президента, вже до січня в державі відбудеться економічний обвал. Комуністи — єдина партія, здатна вивести країну з кризи. П. Симоненко підкреслив: на всій території СНД, як і в Україні, інститут президентства показав свою неспроможність, тож програмне положення Компартії України — його ліквідація.

✔ Миколаїв

Ціни на хліб стабілізує... банк

Відомий на Миколаївщині своїми добрими справами в кредитуванні соціально-економічних програм та благодійництві комерційний банк «Аваль» втрутився в ситуацію, яка загрожувала мешканцям регіону значним підвищенням цін на головний продукт харчування — хліб. Відомо, що його вартість визначається передусім цінами на зерно. Якщо торік тонна пшениці коштувала близько 230 гривень, то нині 320—350. А отже, й ціни на хлібобулочні вироби мали б збільшитися на третину. Це неабияк вдарило б по напівпорожніх гаманцях більшості мешканців регіону. Аби не допустити такого, владні структури області домовилися з керівництвом банку про введення в дію схеми, за якою сільгосппідприємства повертатимуть борги по бюджету зерном, а той відпускатиме його переробникам за ціною 220 гривень за тонну. При цьому переробники користуватимуться електроенергією на пільгових умовах. Передбачено також деякі інші заходи. Все це дасть змогу залишати ціни на хліб стабільними, а коли й буде його подорожчання на окремі види, то не більш як на 5— 10 відсотків.

✔ Фотофакт

Представники НАТО провели офіційну сертифікацію 37-ї окремої роти, набраної з кращих військовослужбовців 95-ї аеромобільної бригади, що дислокується в Житомирі.

Фото Сергія КУЗНЕЦОВА (ДІНАУ).

Набратися снаги і йти далі по життю, долаючи перешкоди

Такий висновок неодноразово лунав під час діалогу Голови Верховної Ради України Олександра ТКАЧЕНКА й мешканців Миколаївщини наприкінці минулого тижня

(Початок на 1-й стор.).

Розмова йшла про найпекучіше: чому сім'ї трудівників, села і міста, країна в цілому потрапили до глухого кута злиднів, безкраю розрухи? Як з отого кута вийти, щоби розпрямитися, відновити втрачене, піти вперед? Відповіді шукали спільно. Й, що відрадно, обнадійливо, — знаходили. І як би там хто не розпатякував про безальтернативність впроваджуваних так званих реформ, альтернатива всьому отому безладу є, говорили люди: вона в простій істині — далі так жити не можна!

Справді ж бо, під час зустрічі з болем називалися такі ось, приміром, факти: за роки президентства Леоніда Кравчука в економіці України стався спад на 22,9 відсотка, при Леонідові Кучмі, який клявся справи поліпшити, ще на 24,7 відсотка. Це загалом більше, ніж ми втратили в результаті війни, нашестя гітлерівців. Перестали існувати, по суті, цілі галузі, решта — ледве животіє. Село не може зорати, засіяти поля, зібрати врожай. І хоча в урядово-президентських структурах воліють не помічати цього, та нинішній валовий збір зерна — то десь рівень 1952 року, коли, старше покоління пам'ятає, люди стояли за хлібним буханцем у довжелезних чергах. То невже отой жах повториться? Ні, допустити цього не можна. Виконавча влада уповає на іноземні кредити — їх уже набрано 12 мільярдів доларів США. А результат? Тільки й того, що на погашення процентів за боргами відволікаються чималі грошові ресурси з жалюгідного бюджету. А самі кредити доведеться віддавати ще й нашим дітям та внукам.

Висновок, схвально зустрінутий залою, не забарився: головним інвестором власної економіки мають бути трудящі міста і села, які своєчасно одержують високу зарплату. Й розпочати відродження слід саме з села, з АПК, з відновлення продовольчої безпеки країни. Адже недарма мовиться: хліб — усьому голова... Доречно пригадали епізоди з трудового життя Олександра Ткаченка: коли за його участі, під його керівництвом у передові в країні було виведено Таращанський район Київщини, Тернопільську область; коли він, ставши міністром сільського господарства, заявив, що валове виробництво зерна в 35—39 мільйонів тонн — то для України замало, під силу 50 і більше мільйонів, а за кілька років керівництва ним АПК статистика зафіксувала небувалий до того хлібний «вал» — 53 мільйони тонн.

Такою ж відвертою була розмова в іншому колі — у колективі науково-виробничого підприємства «Машпроект». Тут створюється газотурбінна техніка світових зразків, що високо поціновується в Європі, Америці й Азії; ось тільки чиновники з уряду й міністерств ніяк не можуть того поцінувати. Все те, кажуть вони, Україні не потрібне. Між тим вироби «Машпроекту», переконані науковці й практики, могли б успішно замінити морально й фізично застаріле обладнання в енергетиці, вдвічі скоротити там витрати ресурсів.

— У розробленій нами без участі, на жаль, виконавчої влади, Національній програмі відродження України, — зауважив у зв'язку з цим О. Ткаченко, —енергетиці, поряд з продовольством, надано пріоритетного значення. Восени ми винесемо програму на затвердження Верховної Ради.

Довготривалою й всебічною — від соціально-економічних проблем і до щоденної практики органів місцевого самоврядування — була розмова в обласному центрі на нараді з сільськими, селищними, міськими головами, керівниками районних рад, депутатами різних рівнів, керівниками підприємств, установ і організацій, профспілковим активом області. Говорилося передусім про необхідність прискорення прийняття ряду важливих законодавчих актів. Схвалено відновлення імунітету депутатів місцевих рад. Наводився у зв'язку з цим ряд фактів тиску на народних обранців, переслідування тих людей, яких запідозрили в недостатній лояльності до нині правлячих структур чи осіб. Люди говорили про нагальну необхідність змін у вищих ешелонах виконавчої влади, яка давно засвідчила свою неспроможність ефективно управляти державою. А у селі Пересадівка Жовтневого району зустріч з селянами завершилася пізно увечері. Та ніхто не поспішав розходитися по домівках. До Олександра Ткаченка підійшли спочатку учасники художньої самодіяльності, які щойно дали чудовий концерт, попрохали: «Давайте разом сфотографуємося на добру згадку». Гість, звичайно, не заперечував. Швидко знайшовся фотограф з освітлювальною апаратурою, адже все відбувалося на вулиці вже поночі. А потім на зміну аматорам підійшла нова група селян з тим же баганням...

Так бува, певно, у великій дружній сім'ї, коли притискаються один до одного плечем, аби, набравшися снаги, йти далі по життю разом, долаючи перешкоди.

Георгій ВОРОТНЮК.
Миколаївська область.

Хто має вільне слово?

Заява голови Комітету Верховної Ради України з питань свободи слова та інформації

Передвиборча президентська кампанія, яка входить у завершальну фазу, особливо загострила і без того складну ситуацію в інформаційному просторі України. Нині діюча виконавча влада, монополізувавши державні електронні засоби масової інформації, низку послужливих газет, перейшла в тотальний наступ на демократичні завоювання в інформаційній сфері, цинічно розтоптує ще не зміцнілі паростки свободи слова. Аби знову привести до президентського правління Леоніда Кучму, вона ігнорує чинне законодавство, грубо нехтує норми моралі й пристойності, притаманні будь-якому цивілізованому суспільству. З усією очевидністю, відкрито пущено в хід випробувані методи тоталітарних режимів — через послужливі засоби масової інформації всіляко ганьбити, принижувати решту офіційно зареєстрованих кандидатів у Президенти України. На цьому фоні створюється такий собі підсолоджений імідж діючого Президента, котрий — і це цілеспрямовано вбивається в мізки громадян — єдиний, хто здатен повести Україну до нових висот реформування.

Які ці висоти — мільйони наших доведених жебрацьким існуванням співвітчизників переконалися впродовж понад п'ятирічного президентства Леоніда Кучми. Всім чесним людям зрозуміло: ще одного такого п'ятиріччя держава, суспільство, знедолені й зневірені громадяни просто не витримають.

Одначе майбутнє України, долі простих людей, судячи з усього, зовсім не цікавлять правлячий режим, який намагається утримати владу. Інакше так зухвало наступально не діяли б підвладні засоби масової інформації у пропаганді чинного Президента.

І якщо раніше виконавча влада інколи хоч про людське око реагувала на порушення українського законодавства в інформаційній сфері, то нині, по суті, вона просто благословляє беззаконня, розправи над незалежними, незаангажованими чи опозиційними засобами масової інформації. У такий спосіб намагається створити монопольне інформаційне середовище для пропагандистського наступу на глядачів, слухачів та читачів на фінішній прямій передвиборчого марафону, аби переконати їх у тому, що іншого вибору в них просто нема, окрім переобрання Л. Кучми на посаду Президента України.

Закриття незаангажованих чи опозиційних виконавчій владі засобів масової інформації, апробоване раніше на численних газетах, зокрема «Правде Украины», «Політиці», «Днепровской правде» та інших, стає, судячи з масових тривожних фактів, нормою. Так, у липні з посиланням на відсутність дозволу «Укрчастотнагляду» на експлуатацію передавачів припинено мовлення чотирьох незалежних телеканалів у Криму: ТРК «Чорноморська», ТРК «УТВ», ТРК «Екран» і ТРК «Керч».

Припинено телемовлення ТРК «Собор-Стерх» (м. Дніпропетровськ), ТРК «Марс» (м. Київ), радіомовлення ТРК «Алсет» (м. Дрогобич).

Такі дії, зрозуміло, мають чітке політичне забарвлення.

Керівництву, наприклад, ТРК «Чорноморська» наполегливо рекомендували незадовго перед цим, з посиланням на високих київських посадовців, продати контрольний пакет акцій з метою формування власної інформаційної політики.

До речі, весною минулого року, саме напередодні виборів до Верховної Ради України, чинилися спроби закриття деяких кримських ТРК. Однак тоді на їх захист виступила широка громадськість, Верховна Рада автономії.

З приводу закриття чотирьох незалежних телеканалів в Автономній Республіці Крим Комітет захисту журналістів, який весною цього року назвав Л. Кучму серед десяти «ворогів преси», надіслав із Нью-Йорка листа чинному Президентові України, висловивши стурбованість його ставленням до незалежних мас-медіа, переслідуванням українських журналістів.

Водночас за вказівкою обласних державних адміністрацій, всупереч чинному законодавству, до уже монополізованих додаються нові телевізійні канали, завдання яких всіляко пропагувати кандидата в Президенти — діючого Президента Л. Кучму. Так, в Івано-Франківську без ліцензії Національної ради України з питань телебачення і радіомовлення та дозволу на експлуатацію ТВ-передавачів, але за вказівкою облдержадміністрації, по-новому запрацював 33-й канал, який до того транслював лише євроспорт.

На жаль, подібні факти — не виняток. Є всі підстави передбачати, що ця тенденція суцільного беззаконня посилюватиметься з наближенням виборів у жовтні цього року, з підвищенням обертів пропагандистської кампанії на користь діючого Президента.

Звертаюся до всіх державних інституцій, покликаних стояти на варті дотримання чинного законодавства, громадських об'єднань, політичних партій і блоків, громадян України із закликом об'єднати зусилля на захист демократичних завоювань в інформаційній сфері, на захист свободи слова й думки.

Особливу надію покладаю на засоби масової інформації, сотні чесних журналістів, для котрих демократичні набутки в інформаційній сфері вище за будь-які тимчасові вигоди і обіцянки, для котрих політичний тиск не має жодного значення. Для котрих найвищий професійний і людський обов'язок — об'єктивно відтворювати події і факти суспільного життя.

Запевняю як голова Комітету Верховної Ради України з питань свободи слова та інформації, що і надалі чітко й неухильно захищатиму Конституцію України, Закон України «Про вибори Президента України», інші чинні закони, аби в державі діяв Закон, а не тиск згори чи вказівка начальника, або грубе нехтування правовими і моральними засадами суспільства...

Пам'ятаймо: виборами Президента життя не завершується. Осінні вибори вищого посадовця держави — лише етап в нелегкій історії незалежної України. Але від нашої громадянської позиції, професійної честі, сміливості й волі залежатиме, чи розвиватиметься Україна демократичним правовим шляхом, чи стане жертвою новітнього тоталітаризму.

Іван ЧИЖ.

ЧАС ЖИТИ ЗА ЗАКОНАМИ СВОЄЇ ЗЕМЛІ

Програма кандидата на пост Президента України Володимира Олійника

Автобіографія кандидата на пост Президента України Володимира Олійника

Олійник Володимир Миколайович, українець, 42 роки, безпартійний.

Народився 16 квітня 1957 року в с. Бузівка Жашківського району Черкаської області в селянській родині.

У 1974 році після закінчення школи працював слюсарем, водієм Бузівського відділення «Сільгосптехніки», потім проходив строкову службу в Радянській Армії.

Уже через рік після закінчення Харківського юридичного інституту став народним суддею, а ще через три роки — головою суду.

З 1987 року працював на керівних посадах міськкому й обкому КПУ. У жовтні 1990 року призначений заступником голови Черкаського міськвиконкому. У липні 1994 року обраний (у 1998 році — повторно) міським головою Черкас.

Батько — Олійник Микола Євгенович, 73 роки; мати — Олійник Килина Іванівна, 74 роки; пенсіонери, проживають у селі Бузівка. Дружина — Олійник Людмила Геннадіївна, перебуває в декретній відпустці по догляду за дитиною. У сім'ї Олійників росте три сини: сімнадцятирічний Руслан, шістнадцятирічний Денис і Володимир, котрому минув рік.

Олійник — президент Асоціації міст України, член державної комісії з питань адміністративної реформи, крайовий отаман Черкаського козацтва, член Конгресу місцевої та регіональної влади Ради Європи (Страсбург).

I

Український народ дуже обдарований. Він дав світові чимало видатних мислителів, митців, учених, винахідників. Українцям треба лише дати змогу здобувати освіту, забезпечити їм широкий доступ до знань і самовдосконалення. А далі українська натура виявить себе на повну силу. Освіту всіх рівнів держава має взяти під свою опіку. Державна освіта має бути якісною, загальнодоступною і безкоштовною. Інвестувати національну освіту — це вкладати гроші у майбутнє держави.

II

Українці надзвичайно діяльні. Їхня підприємливість і практичність увійшли в приказки багатьох народів. Українці чудово показали себе в Сполучених Штатах і Канаді, в Австралії, Бразилії, Сибіру, на Кубані і на Далекому Сході. Там серед них ничих не найбільше кваліфікованих правників, лікарів, науковців, бізнесменів. Чому ж їм не вдається розкрити свою підприємливість в Україні? Бо в тій самій Америці держава сприяє підприємництву. Варто запровадити добру систему управління — і українці враз стануть працювати й жити інакше. Бо такі вони від Бога.

III

Українці створили високі зразки правового регулювання свого життя, яке має бути покладене в основу вітчизняного правництва. Тоді воно буде просте й зрозуміле, жити за ним буде і чесно, і приємно. **Люди хочуть жити законно й відкрито, а нинішня влада формально зробила українців злочинцями, змусивши їх виживати шляхом порушення законів.** Теперішні закони працюють не для людей, а проти них. Повернути людям гідність і самоповагу зможуть рішучі правничі реформи.

Але самих реформ не досить. Слід надати людям змогу повернутися до законного життя і діяльності шляхом **всезагальної амністії на незаконні капітали як в Україні, так і поза її межами, декларування незаконно нажитого майна й коштів і вкладення повернутих в Україну капіталів у вітчизняну економіку.** Власники майна й капіталів, які на це підуть, дістануть змогу працювати легально. Інших в Україні каратимуть за законом.

IV

Українці створили високі гуманістичні цінності, які суспільства передових країн відкривають лише сьогодні. Українці одвіку шанували батьків і старість. Жаліли вдів і сиріт. Калік і убогих. Шанували материнство й родину. Немилосердність умов життя робить нашу дійсність морально нестерпною для всіх.

V

Держава має виступити посередником між усіма верствами населення України, стати праведним суддею між багатими і бідними, між працею і капіталом. Вона має зробити так, щоб ніхто не багатів на чужому горі, а всі багатіли разом як партнери по чесній праці. Держава — не для бідних. Держава — не для багатих. Держава — одна для всіх українців. Держава одна над усіма українцями для забезпечення спільного блага.

Нинішня влада чинить гріхи, які волають про помсту: затримки чесно заробленого, соціальних виплат, стипендій, усіх видів допомог — це один з найтяжчих гріхів не тільки проти людей, а й проти Бога. Нинішня влада нелюдська й безбожна. Нинішня влада не українська за духом і вчинками. Українцям не личить її терпіти. ДЛЯ ЦЬОГО УКРАЇНЦЯМ І ДАЄТЬСЯ ВИБІР.

VI

Українська земля має все, щоб були щасливими на ній ми і наші нащадки. Виснажування нашої землі веде до її загибелі. До виснаження грунтів. До небаченого забруднення вод і повітря. До виродження й загибелі флори, фауни, людства. Україна стала звалиськом непотребу з усього світу. **Правити Україною без любові до її землі — це злочин. Любов до ближнього і довкілля має стати першим законом для влади.**

VII

Єдине джерело влади — це схвалення і підтримка більшості людей. Голос народу — голос Божий. Тільки на цьому й може постати Україна.

Всі українці рівні перед законом. Імунітет недоторканності матимуть в Україні тільки іноземні дипломати.

Україна — президентська республіка. Президент власними життям, свободою і майном відповідає за наслідки своїх дій. На зміну колективній безвідповідальності має прийти особиста відповідальність Президента.

Україна має покласти край адміністративній сваволі. **Штрафи, арешти рахунків і майна, призупинення діяльності та інші покарання, що стали поширеним способом визиску з боку податкових інспекцій, органів пожежної безпеки, державної автоінспекції, санепідемслужби та інших — є протизаконними.** На вимогу юридичної чи фізичної особи вони мають здійснюватися тільки за рішенням суду.

Передати владу на місця, людям і територіальним громадам під вищим контролем держави — це і є український лад. Він у світі дістав назву громадянського суспільства. Усі форми громадянської самоорганізації від духовних братств до кредитних спілок — історичні складові практики українського солідаризму, споконвічні чинники виживання і самовідродження українського народу.

VIII

Мірило ефективності державного управління — добробут людей. Правління, яке веде до погіршення життя людей — незаконне і має бути припинене волевиявом народу. Влада, яка не підкоряється закону і волевияву народу, має наражатися на організований опір народу, і це має бути передбачено нормою Основного Закону України. **Народ має право на самозахист від злочинної влади.**

IX

Перехід до відродження України як самостійної держави можливий за умови проведення люстрації — законного відсторонення від влади й державної служби старої номенклатури і її ставлеників, які використовували службове становище для незаконного самозбагачення і розграбування України.

X

Українцям не властиво жити в борг. РЕАЛЬНА НЕЗАЛЕЖНІСТЬ ПОЧИНАЄТЬСЯ З ВІДМОВИ ВІД ЛИХВАРСЬКИХ ІНОЗЕМНИХ КРЕДИТІВ. Повернення вивезених капіталів і запровадження незалежної від міжнародних фінансових спекулянтів власної економіки й грошового обігу протягом кількох років зроблять Україну заможною і платоспроможною.

Дорогий народе України!
Ти гідний кращого. Підтримай програму оновлення рідного краю, зроби перший крок до нового життя — праведного, вільного, заможного! Стань господарем своєї землі. Я знаю, Ти можеш це зробити.

Україна
Центральна виборча комісія
ПОСТАНОВА
13 серпня 1999 року м. Київ № 172

Про порядок надання кандидатам у Президенти України друкованих площ для проведення передвиборної агітації за рахунок коштів Державного бюджету України

З метою забезпечення рівних умов при проведенні передвиборної агітації, відповідно до пункту 6 частини другої статті 15, частин другої та третьої статті 32 Закону України «Про вибори Президента України», статті 13 Закону України «Про Центральну виборчу комісію», на підставі пункту 10 Положення про порядок використання засобів масової інформації під час виборів Президента України у 1999 році, затвердженого постановою Центральної виборчої комісії від 18 червня 1999 року № 96, за погодженням з керівниками газет «Голос України», «Урядовий кур'єр» Центральна виборча комісія **п о с т а н о в л я є:**

1. Надавати кандидатам у Президенти України за рахунок коштів Державного бюджету України друковану площу для розміщення їхніх передвиборних програм по вівторках, середах та четвергах відповідно у газеті «Голос України» — з 17 серпня по 23 вересня 1999 року та газеті «Урядовий кур'єр» з 23 вересня по 28 жовтня 1999 року включно.
2. Черговість публікацій встановити шляхом жеребкування, яке провести 13 серпня 1999 року в режимі засідання Центральної виборчої комісії.

Голова Центральної виборчої комісії М. РЯБЕЦЬ.

Україна
Центральна виборча комісія
ПОСТАНОВА
13 серпня 1999 року м. Київ № 174

Про затвердження результатів жеребкування серед кандидатів у Президенти України

З метою забезпечення рівних умов при проведенні передвиборної агітації, відповідно до пункту 6 частини другої статті 15, частин другої та третьої статті 32 Закону України «Про вибори Президента України», статті 13 Закону України «Про Центральну виборчу комісію», на підставі пунктів 10, 28 Положення про порядок використання засобів масової інформації під час виборів Президента України у 1999 році, затвердженого постановою Центральної виборчої комісії від 18 червня 1999 року № 96, Центральна виборча комісія **п о с т а н о в л я є:**

1. Затвердити результати жеребкування серед кандидатів у Президенти України щодо черговості публікації їх передвиборних програм у газетах «Голос України» та «Урядовий кур'єр» (додатки 1 і 2).
2. Затвердити результати жеребкування серед кандидатів у Президенти України щодо черговості надання їм ефірного часу на перших каналах Українського телебачення та Українського радіо (додатки 3 і 4).
3. Постанову опублікувати в газетах «Голос України» і «Урядовий кур'єр» та оприлюднити в інших засобах масової інформації.

Голова Центральної виборчої комісії М. РЯБЕЦЬ.

Додаток 1
до постанови Центральної виборчої комісії від 13 серпня 1999 року №174

Результати жеребкування серед кандидатів у Президенти України щодо черговості публікації їхніх передвиборних програм у газеті «Голос України»

	Дата публікації, визначена жеребкуванням	Прізвище, ім'я, по батькові кандидата у Президенти України
1.	17 серпня 1999 року, вівторок	Олійник Володимир Миколайович
2.	18 серпня 1999 року, середа	Ткаченко Олександр Миколайович
3.	19 серпня 1999 року, четвер	Вітренко Наталія Михайлівна
4.	26 серпня 1999 року, четвер	Марчук Євген Кирилович
5.	31 серпня 1999 року, вівторок	Симоненко Петро Миколайович
6.	1 вересня 1999 року, середа	Костенко Юрій Іванович
7.	2 вересня 1999 року, четвер	—
8.	7 вересня 1999 року, вівторок	Ржавський Олександр Миколайович
9.	8 вересня 1999 року, середа	Мороз Олександр Олександрович
10.	9 вересня 1999 року, четвер	Кононов Віталій Миколайович
11.	14 вересня 1999 року, вівторок	Онопенко Василь Васильович
12.	15 вересня 1999 року, середа	Базилюк Олександр Філімонович
13.	16 вересня 1999 року, четвер	Габер Микола Олександрович
14.	21 вересня 1999 року, вівторок	—
15.	22 вересня 1999 року, середа	Кучма Леонід Данилович
16.	23 вересня 1999 року, четвер	Удовенко Геннадій Йосипович

В. о. секретаря Центральної виборчої комісії В. СПІВАК.

Додаток 2
до постанови Центральної виборчої комісії від 13 серпня1999 року №174

Результати жеребкування серед кандидатів у Президенти України щодо черговості публікації їхніх передвиборних програм у газеті «Урядовий кур'єр»

	Дата публікації, визначена жеребкуванням	Прізвище, ім'я, по батькові кандидата у Президенти України
1.	23 вересня 1999 року, четвер	Удовенко Геннадій Йосипович
2.	28 вересня 1999 року, вівторок	Кучма Леонід Данилович
3.	29 вересня 1999 року, середа	Симоненко Петро Миколайович
4.	30 вересня 1999 року, четвер	Кононов Віталій Миколайович
5.	5 жовтня 1999 року, вівторок	—
6.	6 жовтня 1999 року, середа	Габер Микола Олександрович
7.	7 жовтня 1999 року, четвер	Мороз Олександр Олександрович
8.	12 жовтня 1999 року, вівторок	Марчук Євген Кирилович
9.	13 жовтня 1999 року, середа	Ржавський Олександр Миколайович
10.	14 жовтня 1999 року, четвер	Костенко Юрій Іванович
11.	19 жовтня 1999 року, вівторок	Онопенко Василь Васильович
12.	20 жовтня 1999 року, середа	Базилюк Олександр Філімонович
13.	21 жовтня 1999 року, четвер	—
14.	26 жовтня 1999 року, вівторок	Ткаченко Олександр Миколайович
15.	27 жовтня 1999 року, середа	Вітренко Наталія Михайлівна
16.	28 жовтня 1999 року, четвер	Олійник Володимир Миколайович

В. о. секретаря Центральної виборчої комісії В. СПІВАК.

У номер

Україна
Центральна виборча комісія
ПОСТАНОВА
12 серпня 1999 року м. Київ №168

Про реєстрацію кандидата у Президенти України Базилюка О. Ф.

Центральна виборча комісія 31 липня 1999 року склала протокол № 15 про результати збирання підписів на підтримку претендента на кандидата у Президенти України Базилюка Олександра Філімоновича, яким встановила, що на його підтримку зібрано відповідно до Закону України «Про вибори Президента України» 511764 підписи громадян України, які мають право голосу, в тому числі у двадцяти регіонах України менш як по 30 тисяч підписів у кожному.

У зв'язку з невиконанням вимог частини першої статті 28 Закону України «Про вибори Президента України» щодо підтримки претендента на кандидата у Президенти України своїми підписами не менш як одним мільйоном громадян України, які мають право голосу, в тому числі не менш як 30 тисячами підписів у кожному з двох третин регіонів України, Центральна виборча комісія постановою від 31 липня 1999 року № 142 відмовила Базилюку О. Ф. в реєстрації кандидатом у Президенти України.

Верховний Суд України своїм рішенням від 11 серпня 1999 року за скаргою претендента на кандидата у Президенти України Базилюка О. Ф. вищезгадану постанову визнав незаконною, скасував її та зобов'язав Центральну виборчу комісію зареєструвати Базилюка О. Ф. кандидатом у Президенти України.

На виконання зазначеного рішення Верховного Суду України та на підставі частини шостої статті 28 Закону України «Про вибори Президента України» Центральна виборча комісія постановляє:

1. Зареєструвати Базилюка Олександра Філімоновича, 1942 року народження, громадянина України, голову Слов'янської партії, освіта вища, який проживає у м. Донецьку, висунутого Слов'янською партією 15 травня 1999 року, кандидатом у Президенти України.

2. Видати кандидату у Президенти України Базилюку Олександру Філімоновичу посвідчення встановленого зразка.

Голова Центральної виборчої комісії М. РЯБЕЦЬ.

Україна
Центральна виборча комісія
ПОСТАНОВА
12 серпня 1999 року м. Київ № 169

Про реєстрацію кандидата у Президенти України Кононова В. М.

Центральна виборча комісія 31 липня 1999 року склала протокол № 12 про результати збирання підписів на підтримку претендента на кандидата у Президенти України Кононова Віталія Миколайовича, яким встановила, що на його підтримку зібрано відповідно до Закону України «Про вибори Президента України» 974527 підписів громадян України, які мають право голосу, в тому числі в чотирнадцяти регіонах України менш як по 30 тисяч підписів у кожному.

У зв'язку з невиконанням вимог частини першої статті 28 Закону України «Про вибори Президента України» щодо підтримки претендента на кандидата у Президенти України своїми підписами не менш як одним мільйоном громадян України, які мають право голосу, в тому числі не менш як 30 тисячами підписів у кожному з двох третин регіонів України, Центральна виборча комісія постановою від 1 серпня 1999 року № 145 відмовила Кононову В. М. в реєстрації кандидатом у Президенти України.

Верховний Суд України своїм рішенням від 12 серпня 1999 року за скаргою уповноваженої особи Партії Зелених України Третьякова Д. Ю. вищезгадану постанову визнав незаконною, скасував її та зобов'язав Центральну виборчу комісію зареєструвати Кононова В. М. кандидатом у Президенти України.

На виконання зазначеного рішення Верховного Суду України та на підставі частини шостої статті 28 Закону України «Про вибори Президента України» Центральна виборча комісія постановляє:

1. Зареєструвати Кононова Віталія Миколайовича, 1950 року народження, громадянина України, члена Партії Зелених України, освіта вища, народного депутата України, який проживає у м. Києві, висунутого Партією Зелених України 22 травня 1999 року, кандидатом у Президенти України.

2. Видати кандидату у Президенти України Кононову Віталію Миколайовичу посвідчення встановленого зразка.

Голова Центральної виборчої комісії М. РЯБЕЦЬ.

ЗАКОН УКРАЇНИ «Про трансплантацію

Цей Закон з урахуванням сучасного стану науки і рекомендацій Всесвітньої організації охорони здоров'я визначає умови і порядок застосування трансплантації як спеціального методу лікування, забезпечує додержання в Україні прав людини та захист людської гідності при застосуванні трансплантації та здійсненні іншої, пов'язаної з нею діяльності.

Розділ І.
ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

Стаття 1. Визначення термінів

У цьому Законі наведені нижче терміни вживаються у такому значенні:

трансплантація — спеціальний метод лікування, що полягає в пересадці реципієнту органа або іншого анатомічного матеріалу, взятих у людини чи у тварини;

анатомічні матеріали — органи, тканини, анатомічні утворення, клітини людини або тварини;

гомотрансплантати — анатомічні матеріали людини, призначені для трансплантації;

біоімплантати — засоби медичного призначення, виготовлені з анатомічних матеріалів померлих людей;

ксенотрансплантати — анатомічні матеріали тварини, призначені для трансплантації;

фетальні матеріали — анатомічні матеріали мертвого ембріона (плода) людини;

донор — особа, у якої за життя або після її смерті взято анатомічні матеріали для трансплантації або для виготовлення біоімплантатів;

реципієнт — особа, для лікування якої застосовується трансплантація.

Стаття 2. Законодавство України про трансплантацію

Законодавство України про трансплантацію складається з Основ законодавства України про охорону здоров'я, цього Закону та інших прийнятих відповідно до них нормативно-правових актів України.

Стаття 3. Сфера дії Закону

Дія цього Закону поширюється на діяльність, пов'язану зі взяттям, зберіганням, перевезенням органів, інших анатомічних матеріалів людини та їх трансплантацією, виготовленням біоімплантатів, отриманням і використанням ксенотрансплантатів.

Дія цього Закону не поширюється на:

донорство крові та (або) її компонентів і діяльність, пов'язану з їх використанням;

трансплантацію статевих залоз, репродуктивних клітин та живих ембріонів;

аутотрансплантацію — пересадку людині взятого у неї анатомічного матеріалу;

імплантацію — пересадку біоімплантатів і штучно виготовлених замінників органів;

взяття анатомічних матеріалів для діагностичних досліджень.

Стаття 4. Міжнародні договори

Якщо міжнародним договором України, згода на обов'язковість якого надана Верховною Радою України, встановлені інші норми, ніж ті, що передбачені цим Законом, то застосовуються норми міжнародного договору.

Стаття 5. Спеціально уповноважений центральний орган виконавчої влади, до повноважень якого належить регулювання діяльності, пов'язаної з трансплантацією

Спеціально уповноваженим центральним органом виконавчої влади в галузі охорони здоров'я, до повноважень якого належить регулювання діяльності, пов'язаної з трансплантацією, є Міністерство охорони здоров'я України.

Розділ II. УМОВИ ТА ПОРЯДОК ЗАСТОСУВАННЯ ТРАНСПЛАНТАЦІЇ. ДІЯЛЬНІСТЬ, ПОВ'ЯЗАНА З ТРАНСПЛАНТАЦІЄЮ І КОНТРОЛЬ ЗА ДОДЕРЖАННЯМ ЗАКОНОДАВСТВА ПРО ТРАНСПЛАНТАЦІЮ

Стаття 6. Умови та порядок застосування трансплантації

Трансплантація як метод лікування застосовується виключно за наявності медичних показань та згоди об'єктивно інформованого дієздатного реципієнта лише у випадках, коли усунення небезпеки для життя або відновлення здоров'я реципієнта іншими методами лікування неможливе.

Наявність у реципієнта медичних показань для застосування трансплантації встановлює консиліум лікарів відповідного закладу охорони здоров'я чи наукової установи.

У випадках, коли реципієнт не досяг п'ятнадцятирічного віку чи визнаний судом недієздатним, трансплантація застосовується за згодою об'єктивно інформованих його батьків або інших законних представників. Щодо осіб віком від п'ятнадцяти до вісімнадцяти років чи визнаних судом обмежено дієздатними трансплантація застосовується за згодою об'єктивно інформованих реципієнтів, об'єктивно інформованих їх батьків або інших законних представників.

У невідкладних випадках, коли є реальна загроза життю реципієнта, його згода або згода його законних представників для застосування трансплантації не потрібна.

Якщо відсутність згоди може призвести до тяжких для реципієнта наслідків, лікуючий лікар зобов'язаний йому це пояснити. Якщо і після цього реципієнт відмовляється від застосування трансплантації, лікар має право взяти від нього письмове підтвердження, а при неможливості його одержання — засвідчити відмову відповідним актом у присутності свідків.

У разі, коли від застосування трансплантації відмовляється законний представник реципієнта, що може мати тяжкі наслідки для здоров'я реципієнта, лікуючий лікар повинен повідомити про це органи опіки і піклування.

Порядок застосування трансплантації як методу лікування встановлюється Міністерством охорони здоров'я України, а перелік органів та інших анатомічних матеріалів, що можуть використовуватися для трансплантації, затверджується Міністерством охорони здоров'я України за погодженням з Академією медичних наук України.

Стаття 7. Перевезення анатомічних матеріалів людини

Перевезення анатомічних матеріалів людини здійснюється уповноваженими на те працівниками відповідних державних та комунальних закладів охорони здоров'я і державних наукових установ за наявності умов, що забезпечують збереження цих матеріалів, та оригіналів необхідних документів.

Порядок перевезення анатомічних матеріалів людини в межах України, їх зберігання, ввезення таких матеріалів на митну територію України та вивезення за межі її території встановлюється Кабінетом Міністрів України.

Стаття 8. Заклади та установи, що здійснюють діяльність, пов'язану з трансплантацією

Діяльність, пов'язану з трансплантацією, можуть здійснювати акредитовані в установленому законодавством України порядку державні та комунальні заклади охорони здоров'я і державні наукові установи за переліком, затвердженим Кабінетом Міністрів України.

Заклади охорони здоров'я та наукові установи, зазначені в частині першій цієї статті, повинні мати матеріально-технічну базу, обладнання та кваліфікованих працівників, які необхідні для застосування трансплантації та здійснення іншої, пов'язаної з нею діяльності. Вимоги до матеріально-технічної бази, обладнання, підготовки та кваліфікації працівників цих закладів та установ встановлюються Міністерством охорони здоров'я України.

Організаційно-методичне керівництво, взаємодію закладів та установ, що здійснюють діяльність, пов'язану з трансплантацією, їх інформаційне забезпечення і контроль здійснює координаційний центр трансплантації Міністерства охорони здоров'я України (далі —координаційний центр трансплантації).

Стаття 9. Діяльність, пов'язана з трансплантацією

Державні та комунальні заклади охорони здоров'я і державні наукові установи можуть бути акредитовані для застосування трансплантації та здійснення іншої пов'язаної з нею діяльності:

взяття гомотрансплантатів у живих донорів;

взяття анатомічних матеріалів у померлих донорів;

зберігання і перевезення анатомічних матеріалів людини;

виготовлення біоімплантатів.

Стаття 10. Фінансування діяльності, пов'язаної з трансплантацією

Діяльність державних і комунальних закладів охорони здоров'я та державних наукових установ, пов'язана з трансплантацією, фінансується за рахунок коштів Державного бюджету України та місцевих бюджетів.

Додаткове фінансування діяльності державних і комунальних закладів охорони здоров'я та державних наукових установ, пов'язаної з трансплантацією, може здійснюватися за рахунок коштів, виділених на реалізацію заходів, що передбачені відповідним програмами, доходів від реалізації нових технологій та методів, іншої наукової продукції, за виготовлені біоімплантати, реактиви, апарати та обладнання, що застосовуються в медичній практиці, а також за рахунок добровільних внесків юридичних і фізичних осіб та інших не заборонених законодавством надходжень.

Стаття 11. Контроль за діяльністю, пов'язаною з трансплантацією

Державний контроль за додержанням вимог, встановлених законодавством про трансплантацію, здійснюється органами виконавчої влади та органами місцевого самоврядування в межах повноважень, визначених законами України.

Громадський контроль за діяльністю, пов'язаною з трансплантацією, здійснюється об'єднаннями громадян відповідно до законодавства України.

Розділ III. УМОВИ ТА ПОРЯДОК ВЗЯТТЯ ГОМОТРАНСПЛАНТАТІВ У ЖИВИХ ДОНОРІВ

Стаття 12. Взяття гомотрансплантатів у живих донорів

Живим донором може бути лише повнолітня дієздатна особа.

У живого донора може бути взятий як гомотрансплантат лише один із парних органів або частина органа, або частина іншого анатомічного матеріалу.

Взяття гомотрансплантата у живого донора дозволяється на підставі висновку консиліуму лікарів відповідного закладу охорони здоров'я чи наукової установи після його всебічного медичного обстеження і за умови, що завдана здоров'ю донора шкода буде меншою, ніж небезпека для життя, що загрожує реципієнту.

Взяття гомотрансплантата (за винятком анатомічних матеріалів, здатних до регенерації) у живого донора допускається у випадках, коли реципієнт і донор перебувають у шлюбі або є близькими родичами (батько, мати, син, дочка, дід, баба, онук, онука, брат, сестра, дядько, тітка, племінник, племінниця).

Не допускається взяття гомотрансплантатів у живих осіб, які:

утримуються у місцях відбування покарань;

страждають на тяжкі психічні розлади;

органів та інших анатомічних матеріалів людини»

мають захворювання, що можуть передатися реципієнту або зашкодити його здоров'ю;

надали раніше орган або частину органа для трансплантації.

Стаття 13. Згода живого донора на взяття у нього гомотрансплантата

У живого донора може бути взято гомотрансплантат лише за наявності його письмової заяви про це, підписаної свідомо і без примушування після надання йому лікуючим лікарем об'єктивної інформації про можливі ускладнення для його здоров'я, а також про його права у зв'язку з виконанням донорської функції. У заяві донор повинен вказати про свою згоду на взяття у нього гомотрансплантата та про свою поінформованість щодо можливих наслідків. Підпис донора на заяві засвідчується у встановленому законодавством порядку, а заява додається до його медичної документації.

Стаття 14. Особливості донорства і трансплантації кісткового мозку та інших здатних до регенерації анатомічних матеріалів

Взяття у живого донора кісткового мозку та інших здатних до регенерації анатомічних матеріалів проводиться з додержанням вимог, встановлених статтями 12 і 13 цього Закону.

За згодою донора та при відсутності у нього медичних протипоказань кістковий мозок, інші здатні до регенерації анатомічні матеріали можуть братися повторно.

За бажанням повнолітньої дієздатної особи у неї може бути взято на зберігання за її рахунок кістковий мозок з метою використання у разі потреби для аутотрансплантації. За згодою донора його кістковий мозок може бути надано безоплатно або за плату для трансплантації іншій особі.

Для працівників, зайнятих на роботах із підвищеним ризиком ураження кровотворної системи, взяття кісткового мозку та його зберігання здійснюються за рахунок роботодавця. Порядок взяття, зберігання і використання кісткового мозку встановлюється Кабінетом Міністрів України.

Розділ IV.
ВЗЯТТЯ
АНАТОМІЧНИХ МАТЕРІАЛІВ
У ПОМЕРЛИХ ОСІБ

Стаття 15. Визнання людини померлою

Людина вважається померлою з моменту, коли встановлена смерть її мозку. Смерть мозку означає повну і незворотну втрату всіх його функцій. Момент смерті мозку може бути встановлено, якщо виключені всі інші можливі за даних обставин причини втрати свідомості та реакцій організму.

Діагностичні критерії смерті мозку та процедура констатації моменту смерті людини встановлюються Міністерством охорони здоров'я України.

Факт смерті потенційного донора встановлюється консиліумом лікарів відповідного закладу охорони здоров'я або наукової установи. Зазначені лікарі не можуть брати участі у взятті у цього донора анатомічних матеріалів, у їх трансплантації чи виготовленні біоімплантатів.

Стаття 16. Умови та порядок взяття анатомічних матеріалів у померлих осіб для трансплантації та (або) виготовлення біоімплантатів

Кожна повнолітня дієздатна особа може заявити про згоду або про незгоду стати донором анатомічних матеріалів у разі своєї смерті. За відсутності такої заяви анатомічні матеріали у померлої повнолітньої дієздатної особи можуть бути взяті за згодою подружжя або родичів, які проживали з нею до смерті. У померлих неповнолітніх, обмежено дієздатних або недієздатних осіб анатомічні матеріали можуть бути взяті за згодою їх законних представників.

У разі необхідності проведення судово-медичної експертизи анатомічні матеріали у померлого донора беруться з дозволу і в присутності судово-медичного експерта. Взяття анатомічних матеріалів не повинне зашкодити веденню слідства, а судово-медичний експерт протягом двадцяти чотирьох годин зобов'язаний повідомити про це районного (міського) прокурора.

Взяття анатомічних матеріалів у померлого донора не повинне призвести до спотворення його тіла.

Взяття анатомічних матеріалів у померлого донора оформляється актом. Цей акт підписується лікарями, які брали участь у взятті анатомічних матеріалів, а у випадку проведення судово-медичної експертизи — і судово-медичним експертом, і додається до медичних документів померлої особи.

Взяття анатомічних матеріалів у померлої особи для трансплантації та (або) для виготовлення біоімплантатів не допускається у разі наявності зробленої цією особою за життя заяви про незгоду бути донором. У померлої повнолітньої дієздатної особи, заява якої щодо донорства відсутня, а також у неповнолітніх, обмежено дієздатних та недієздатних осіб взяття анатомічних матеріалів не допускається, якщо на це не отримано або неможливо отримати згоду осіб, зазначених у частині першій цієї статті. Взяття анатомічних матеріалів у померлої особи не допускається також при відсутності дозволу судово-медичного експерта у разі необхідності проведення судово-медичної експертизи.

Розділ V. ОСОБЛИВОСТІ ОТРИМАННЯ І ВИКОРИСТАННЯ ДЕЯКИХ ВИДІВ АНАТОМІЧНИХ МАТЕРІАЛІВ

Стаття 17. Порядок використання для трансплантації органів померлих донорів. Міждержавний обмін гомотрансплантатами

В Україні діє єдина державна інформаційна система трансплантації, до якої вносяться відомості про реципієнтів, а також про осіб, які заявили про свою згоду або незгоду стати донорами у разі смерті. Ці відомості є конфіденційними, становлять лікарську таємницю і можуть бути розголошені лише у випадках, передбачених цим Законом. Діяльність єдиної державної інформаційної системи трансплантації забезпечує координаційний центр трансплантації. Положення про єдину державну інформаційну систему трансплантації затверджується Міністерством охорони здоров'я України.

У разі, коли взятий у померлого донора орган через відсутність біологічно сумісного реципієнта не може бути використано для трансплантації у відповідному державному чи комунальному закладі охорони здоров'я або державній науковій установі, цей заклад або установа негайно надають інформацію про зазначений орган до координаційного центру трансплантації, який оперативно здійснює пошук реципієнта в межах України.

Якщо біологічно сумісного з отриманим органом реципієнта в межах України не знайдено, координаційний центр трансплантації надає інформацію про цей орган відповідним установам і організаціям інших країн, з якими Україна уклала міжнародні договори з питань трансплантації. Органи, взяті у померлих осіб, а також кістковий мозок, взятий у живих донорів, можуть передаватися іншим країнам лише на умовах рівноцінного обміну в порядку, визначеному відповідними міжнародними договорами України.

Стаття 18. Заборона торгівлі органами та іншими анатомічними матеріалами людини

Укладання угод, що передбачають купівлю-продаж органів або інших анатомічних матеріалів людини, за винятком кісткового мозку, забороняється.

Стаття 19. Надання фетальних матеріалів для трансплантації

Фетальні матеріали для трансплантації можуть надавати акредитовані в установленому порядку заклади охорони здоров'я, які проводять операції штучного переривання вагітності (аборти) з дотриманням умов та порядку проведення таких операцій, встановлених законодавством України.

Фетальні матеріали для трансплантації надаються за згодою жінки, яка прийняла остаточне рішення щодо штучного переривання вагітності (аборту), та за умови збереження конфіденційності відомостей про неї.

На осіб, фетальні матеріали яких надані для трансплантації, не поширюються норми частин другої та третьої статті 22 і статті 23 цього Закону.

Стаття 20. Виготовлення і застосування біоімплантатів

Для виготовлення біоімплантатів використовуються анатомічні матеріали померлих донорів, узяті з додержанням вимог цього Закону.

Виготовлення біоімплантатів, їх застосування і контроль якості, державна реєстрація та реалізація, ввезення на митну територію України та вивезення за її межі здійснюються з додержанням умов і в порядку, встановленому законодавством України щодо виробів медичного призначення.

Стаття 21. Отримання та застосування ксенотрансплантатів

Державні та комунальні заклади охорони здоров'я, державні наукові установи, які застосовують ксенотрансплантати, можуть їх отримувати на підставі угод із господарюючими суб'єктами, що вирощують відповідних тварин. Порядок застосування ксенотрансплантатів встановлюється Міністерством охорони здоров'я України.

Утримання тварин і взяття у них ксенотрансплантатів повинні здійснюватися з додержанням загальних принципів гуманного поводження з тваринами.

Медико-біологічні вимоги до тварин, умови їх утримання, порядок взяття у них ксенотрансплантатів встановлюються Кабінетом Міністрів України.

Розділ VI. ПРАВА, СОЦІАЛЬНИЙ ЗАХИСТ ЖИВОГО ДОНОРА ТА ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ ЗА ПОРУШЕННЯ ЗАКОНОДАВСТВА ПРО ТРАНСПЛАНТАЦІЮ

Стаття 22. Права особи, яка дала згоду стати донором, і живого донора

Особа, яка дала згоду стати донором, до взяття гомотрансплантата має право відмовитися від даної нею раніше на це згоди.

На випадок смерті донора, зараження його інфекційною хворобою, виникнення у нього інших хвороб чи розладів здоров'я у зв'язку з виконанням ним донорської функції він підлягає обов'язковому державному страхуванню в порядку, встановленому Кабінетом Міністрів України.

Донору в порядку, встановленому законом України, відшкодовується шкода, заподіяна ушкодженням здоров'я у зв'язку з виконанням ним донорської функції з урахуванням додаткових витрат на лікування, посилене харчування та інші заходи, спрямовані на його соціально-трудову та професійну реабілітацію.

Стаття 23. Соціальний захист донора та членів його сім'ї

Інвалідність донора, що настала у зв'язку з виконанням ним донорської функції, прирівнюється до інвалідності внаслідок трудового каліцтва або професійного захворювання.

У разі смерті донора, що настала внаслідок виконання ним донорської функції, членам сім'ї померлого, які були на його утриманні, призначається пенсія у зв'язку з втратою годувальника. Призначення такої пенсії здійснюється у порядку та на умовах, встановлених законодавством України для призначення пенсії сім'ї годувальника, який помер внаслідок трудового каліцтва або професійного захворювання.

Стаття 24. Відповідальність за порушення законодавства про трансплантацію

Юридичні та фізичні особи, винні в порушенні законодавства про трансплантацію, несуть відповідальність згідно із законами України.

Розділ VII.
ПРИКІНЦЕВІ ПОЛОЖЕННЯ

1. Цей Закон набирає чинності з дня його опублікування.

2. До приведення законодавства України у відповідність із цим Законом закони та інші нормативно-правові акти застосовуються в частині, що не суперечить цьому Закону.

3. Кабінету Міністрів України у тримісячний термін після набрання чинності цим Законом:

подати на розгляд Верховної Ради України пропозиції щодо приведення законів України у відповідність з цим Законом;

привести у відповідність з цим Законом свої нормативно-правові акти;

забезпечити прийняття відповідно до компетенції нормативно-правових актів, що випливають з цього Закону;

забезпечити перегляд і скасування міністерствами, іншими центральними органами виконавчої влади України їх нормативно-правових актів, що суперечать цьому Закону.

Президент України
Л. КУЧМА.

м. Київ,
16 липня 1999 року. № 1007-XV.

Бізнес-клас

Якщо ранок ви почали з Йо-Йо...

Отже, ви граючи увійшли в сьогоднішній день. Це з цілковитою серйозністю підтверджує компанія «Кока-Кола» — світовий лідер з виробництва безалкогольних напоїв.

Уже 113 років компанія «Кока-Кола» дарує свіжість людям більш як у 200 країнах світу, організовуючи при цьому всілякі сюрпризи, втілюючи цікаві ідеї.

З арсеналу саме таких ідей і майбутнє знайомство громадян України з однією з найбільш розповсюджених у світі ігор — «Йо-Йо». Зазирнувши під нову зелену кришечку «Кока-Коли», «Фанти» або «Спрайту», покупець отримує подвійну насолоду — ковток свіжості і... можливість виграти унікальну і улюблену багатьма іграшку.

«Акція Йо-Йо від «Кока-Коли» обіцяє стати найбільшою і найцікавішою з усіх, що їх компанія здійснювала в Україні», — зазначає Ігор Кирилюк, регіональний директор відділу зовнішніх зв'язків «Кока-Коли-Україна».

То чим же новинка така цікава й знаменита? На перший погляд, Йо-Йо, що становить собою диск на мотузочці (неодмінно з єгипетської бавовни!), надзвичайно проста. Але той, кому вдасться її «приборкати» — оволодіти 8 головними прийомами, — зможе претендувати на участь у першостях майстрів з Йо-Йо, які стрімко набирають популярності і стають крутішими за змагання ролерів. Секрет тут простий. Йо-Йо — це стильно, цілком безпечно, а за ефектом, що розвиває, гра не поступається перед спортивними.

Недорога річ, що вміщається на долоні, здатна творити дива: знімати стрес, напруженість, відволікати і захоплювати, розвиваючи при цьому кмітливість, спритність рук, реакцію і фантазію граючи.

Іграшка справді старовинна. Прийшовши з філіппінських джунглів, вона нагадує знаряддя мисливця. Її зображення зустрічається і на старовинних грецьких вазах, і на портретних композиціях з Британського музею... Нею захоплювалися французькі буржуа і бешкетники Сполучених Штатів Америки періоду Великої депресії. До речі, там гра й отримала "друге народження" у вигляді сучасних оригінальних турнірів.

У нас у країні такі турніри стартували вчора і під егідою «Кока-Коли» пройдуть у 65 містах до 16 жовтня. На цих змаганнях розігруватимуть більш як 150 тисяч призів — від кепок і значків до відео- та аудіоапаратури. Але головний приз — диск «Йо-Йо Галактика» (вдосконалена модель іграшки, що дає змогу швидко «набити руку» і незмінно лідирувати) — зможе виграти будь-хто. Досить купити півлітрову пляшечку «Кока-Коли», «Фанти» або «Спрайту» із зеленою кришечкою.

Виграшні кришки обмінюватимуть на «Йо-Йо Галактику» у спеціально дібраних для проведення акції магазинах, де покупці зможуть знайти наклейку з інформацією про отримання головного призу. Проте головним «пунктом» обміну «щасливих» кришечок будуть місця проведення турнірів.

І це ще не все. На п'яту річницю відкриття власного виробництва напоїв компанія «Кока-Кола» порадує нас доступнішими цінами та ідеальною якістю продукту, створеного на суціль автоматизованому підприємстві за найновішими технологіями. До слова, пряма інвестиція у виробництво становила понад 270 млн. доларів.

Людмила МЕНЖУЛІНА.

У номер

ЗАКОН УКРАЇНИ

«Про порядок ввезення в Україну цукру–сирцю тростинного у 1999 році»

Верховна Рада України *постановляє*:

1. Встановити:

обсяг ввезення в Україну у 1999 році цукру-сирцю тростинного (код згідно з ТН ЗЕД 17.01.11) — 60 тис. тонн.

ставку ввізного мита на цукор-сирець тростинний (код згідно з ТН ЗЕД 17.01.11), що ввозиться в Україну в межах зазначеного обсягу, в розмірі одного відсотка митної вартості, але не менше одного екю за одну тонну.

2. Здійснювати переробку цукру-сирцю тростинного, ввезеного в межах обсягів визначеного цим Законом, на підприємствах, які визначаються Міністерством агропромислового комплексу України.

3. Відстрочити сплату ввізного мита та податку на додану вартість при ввезенні в 1999 році цукру-сирцю тростинного в обсязі, зазначеному у статті 1 цього Закону, на термін до моменту реалізації продукції, виготовленої з нього, але не більш як на 90 календарних днів.

Сплата ввізного мита та податку на додану вартість провадиться платниками податку шляхом видачі простих векселів.

4. Кабінету Міністрів України визначити у десятиденний строк порядок ввезення цукру-сирцю тростинного в Україну відповідно до цього Закону, а також механізм контролю за його використанням.

5. Цей Закон набирає чинності з дня його опублікування.

Президент України
Л. КУЧМА.

м. Київ,
16 липня 1999 року.
№ 994-XIV.

ЗАКОН УКРАЇНИ

«Про порядок ввезення в Україну солоду та окремих видів хмелесировини у 1999 році»

Верховна Рада України *постановляє*:

1. Встановити такі обсяги ввезення в Україну солоду та окремих видів хмелесировини у 1999 році:

солод, підсмажений або непідсмажений, інший (код згідно з ТН ЗЕД 1107 10 990 — 1107 20 000) — 50 тис. тонн;

шишки хмелю подрібнені, порошкоподібні, гранульовані (код згідно з ТН ЗЕД 1210 20 000) — 200 тонн.

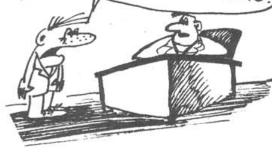
Тимчасово до 31 грудня 1999 року встановити ввізне мито за нульовою ставкою на солод, підсмажений або непідсмажений, інший (код згідно з ТН ЗЕД 1107 10 990 — 1107 20 000) та шишки хмелю подрібнені, порошкоподібні, гранульовані (код згідно з ТН ЗЕД 1210 20 000), що ввозяться в Україну в межах обсягів, установлених частиною першою цієї статті.

2. Кабінету Міністрів України визначити у десятиденний строк порядок ввезення солоду, підсмаженого або непідсмаженого, іншого та шишок хмелю подрібнених, порошкоподібних, гранульованих відповідно до цього Закону, а також механізм контролю за їх використанням.

3. Цей Закон набирає чинності з дня його опублікування.

Президент України
Л. КУЧМА.

м. Київ,
16 липня 1999 року.
№ 1004-XIV.

Мал. Анатолія АНДРЕЄВА.

ЗАКОН УКРАЇНИ

«Про внесення змін наркотичних засобів,

Верховна Рада України **постановляє:**

Внести зміни до Закону України «Про обіг в Україні наркотичних засобів, психотропних речовин, їх аналогів і прекурсорів» (Відомості Верховної Ради України, 1995 р., № 10, ст.60), виклавши його у такій редакції:

«ЗАКОН УКРАЇНИ

Про обіг в Україні наркотичних засобів, психотропних речовин, їх аналогів і прекурсорів

Цей Закон з урахуванням міжнародних зобов'язань України регулює суспільні відносини в сфері обігу наркотичних засобів, психотропних речовин, їх аналогів і прекурсорів, визначає повноваження органів виконавчої влади, права та обов'язки юридичних осіб і громадян, які беруть участь у такому обігу на території України.

Розділ I. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

Стаття 1. Визначення термінів

У цьому Законі наведені нижче терміни вживаються у такому значенні:

Перелік наркотичних засобів, психотропних речовин і прекурсорів (далі — Перелік) — згруповані в списки наркотичні засоби, психотропні речовини і прекурсори, включені до таблиць I—IV згідно з законодавством України та міжнародними договорами, згода на обов'язковість яких надана Верховною Радою України. Перелік затверджується Кабінетом Міністрів України за поданням спеціально уповноваженого органу виконавчої влади в галузі охорони здоров'я і публікується в офіційних друкованих виданнях;

наркотичні засоби — включені до Переліку речовини природного чи синтетичного походження, препарати, рослини, які становлять небезпеку для здоров'я населення у разі зловживання ними;

психотропні речовини — включені до Переліку речовини природного чи синтетичного походження, препарати, природні матеріали, які здатні викликати стан залежності та справляти депресивний або стимулюючий вплив на центральну нервову систему або викликати порушення сприйняття, або емоцій, або мислення, або поведінки і становлять небезпеку для здоров'я населення у разі зловживання ними;

препарат — суміш речовин у будь-якому фізичному стані, що містить один чи декілька наркотичних засобів або психотропних речовин, включених до Переліку;

наркотичний (психотропний) лікарський засіб — лікарський засіб, що містить один чи декілька наркотичних засобів або психотропних речовин, включених до таблиць II і III переліку, та прекурсорів, включених до таблиці IV Переліку;

прекурсори — речовини та їх солі, що використовуються при виробництві, виготовленні наркотичних засобів і психотропних речовин, включених до Переліку;

аналоги наркотичних засобів і психотропних речовин — заборонені до обігу в Україні речовини природного чи синтетичного походження, не включені до Переліку, хімічна структура і властивості яких подібні до хімічної структури і властивостей наркотичних засобів і психотропних речовин, психоактивну дію яких ці речовини відтворюють;

особливо небезпечні наркотичні засоби і психотропні речовини —включені до списків № 1 і № 2 таблиці I Переліку наркотичні засоби і психотропні речовини, які є особливо небезпечними для здоров'я населення;

обіг наркотичних засобів, психотропних речовин і прекурсорів —види діяльності, пов'язані з: культивуванням рослин, включених до Переліку; розробкою, виробництвом, виготовленням, зберіганням, розподілом, перевезенням, пересиланням, придбанням, реалізацією, відпуском, ввезенням на територію України, вивезенням з території України, використанням, знищенням наркотичних засобів, психотропних речовин і прекурсорів, включених до переліку, що дозволяються та контролюються згідно з цим Законом;

культивування рослин, включених до Переліку — посів і вирощування рослин, в тому числі снотворного маку і конопель, що містять наркотичні засоби;

виробництво наркотичних засобів та (або) психотропних речовин —усі дії, пов'язані з серійним одержанням наркотичних засобів та (або) психотропних речовин із хімічних речовин та (або) рослин;

виготовлення наркотичних засобів та (або) психотропних речовин —усі дії, включаючи рафінування та екстракцію, в результаті яких одержуються наркотичні засоби та (або) психотропні речовини, а також відбувається перетворення наркотичних засобів, психотропних речовин або прекурсорів на готові до використання форми наркотичних засобів чи психотропних речовин або лікарські засоби, що їх вміщують;

імпорт (ввезення) або експорт (вивезення) наркотичних засобів, психотропних речовин і прекурсорів — переміщення наркотичних засобів, психотропних речовин і прекурсорів із території іншої країни в Україну або із території України в іншу країну;

перевезення наркотичних засобів, психотропних речовин і прекурсорів — переміщення наркотичних засобів, психотропних речовин і прекурсорів з однієї території до іншої в межах України.

Стаття 2. Наркотичні засоби, психотропні речовини і прекурсори, що підлягають контролю, та їх класифікація

Наркотичні засоби, психотропні речовини і прекурсори з урахуванням їх корисності для використання у медичній практиці та залежно від ступеня їх небезпечності для здоров'я, яку вони можуть становити у разі зловживання ними, а застосовуваних згідно з законодавством заходів контролю за їх обігом включаються до відповідно пронумерованих списків таблиць Переліку:

таблиця I містить особливо небезпечні наркотичні засоби і психотропні речовини, включені до списків № 1 і № 2, обіг яких в Україні заборонено згідно з законодавством, а також наркотичні засоби і психотропні речовини, включені до списку № 3, обіг яких в Україні допускається лише в цілях, передбачених статтею 7 цього Закону;

таблиця II містить наркотичні засоби і психотропні речовини, включені до списків № 1 і № 2, обіг яких в Україні обмежено і стосовно яких встановлюються заходи контролю згідно з законодавством;

таблиця III містить наркотичні засоби і психотропні речовини, включені до списків № 1 і № 2, обіг яких в Україні обмежено і стосовно яких допускається виключення деяких заходів контролю згідно з законодавством;

таблиця IV містить прекурсори, включені до списків №1 і №2, обіг яких в Україні обмежено і стосовно яких встановлюються заходи контролю згідно з законодавством.

Стаття 3. Законодавство про обіг наркотичних засобів, психотропних речовин, їх аналогів і прекурсорів

Законодавство про обіг наркотичних засобів, психотропних речовин, їх аналогів і прекурсорів складається з цього Закону, інших законів України і виданих відповідно до них нормативно-правових актів.

Кабінет Міністрів України, міністерства та інші відповідні центральні органи виконавчої влади видають нормативно-правові акти щодо обігу наркотичних засобів, психотропних речовин, їх аналогів і прекурсорів лише у випадках, передбачених законами України.

Стаття 4. Обіг наркотичних засобів, психотропних речовин і прекурсорів

Обіг наркотичних засобів, психотропних речовин і прекурсорів, включених до списку № 1 таблиці IV Переліку на території України дозволяється лише з метою застосування у медичній практиці або для науково-дослідної роботи, експертної чи оперативно-розшукової діяльності, або в навчальних цілях в порядку, встановленому цим Законом, а у передбачених ним випадках — у порядку, що встановлюється нормативно-правовими актами Кабінету Міністрів України та відповідних центральних органів виконавчої влади.

Стаття 5. Контроль за обігом препаратів

Препарати, що містять наркотичні засоби або психотропні речовини, підлягають тим самим заходам контролю, що й наркотичні засоби або психотропні речовини, які в них містяться.

Стосовно препаратів, що містять кілька наркотичних засобів або психотропних речовин, щодо яких встановлено різний режим контролю, вони підпадають під дію заходів контролю, що застосовуються щодо тих засобів чи речовин, які підлягають більш суворим заходам контролю.

Наркотичні (психотропні) лікарські засоби, що містять малі кількості наркотичних засобів або психотропних речовин і прекурсорів, включених до відповідних таблиць Переліку, із яких ці засоби чи речовини не можуть бути видобуті легкодоступними способами в кількостях, що дозволяють зловживати ними, можуть виключатися із сфери дії деяких заходів контролю за їх обігом.

Заходи контролю за обігом наркотичних (психотропних) лікарських засобів та порядок їх застосування встановлюються Кабінетом Міністрів України. Гранично допустима кількість наркотичних засобів, психотропних речовин і прекурсорів, що міститься в наркотичних (психотропних) лікарських засобах, встановлюється Кабінетом Міністрів України за поданням спеціально уповноваженого органу виконавчої влади в галузі охорони здоров'я.

Розділ II. УМОВИ ЗДІЙСНЕННЯ ДІЯЛЬНОСТІ, ПОВ'ЯЗАНОЇ З ОБІГОМ НАРКОТИЧНИХ ЗАСОБІВ, ПСИХОТРОПНИХ РЕЧОВИН І ПРЕКУРСОРІВ

Стаття 6. Загальний порядок здійснення діяльності, пов'язаної з обігом наркотичних засобів, психотропних речовин і прекурсорів

Діяльність, пов'язана з обігом наркотичних засобів, психотропних речовин (за винятком психотропних речовин, включених до списку №2 таблиці II Переліку) і прекурсорів, включених до списку №1 таблиці IV Переліку, здійснюється підприємствами державної та комунальної форми власності за наявності у них ліцензії на здійснення відповідних видів діяльності, якщо інше не передбачено цим Законом.

Діяльність, пов'язана з виробництвом, виготовленням, зберіганням, перевезенням, придбанням, відпуском, оптовою реалізацією, імпортом, експортом, знищенням психотропних речовин, включених до списку №2 таблиці III Переліку, наркотичних (психотропних) лікарських засобів, зазначених у частині третій статті 5 цього Закону, здійснюється підприємствами всіх форм власності, що займаються виробництвом лікарських засобів або психотропних речовин, за наявності у них ліцензії на здійснення відповідних видів діяльності.

Ліцензії на здійснення діяльності, пов'язаної з обігом наркотичних засобів, психотропних речовин і прекурсорів, видаються за наявності відповідної матеріально-технічної бази, кваліфікованого персоналу, умов для забезпечення обліку та схоронності наркотичних засобів, психотропних речовин і прекурсорів.

Ліцензії на здійснення діяльності, пов'язаної з обігом наркотичних засобів, психотропних речовин і прекурсорів, видаються Кабінетом Міністрів України або уповноваженим ним центральним органом виконавчої влади за погодженням з Міністерством внутрішніх справ України, якщо інше не передбачено цим Законом. Порядок видачі ліцензій на здійснення діяльності, пов'язаної з обігом наркотичних засобів, психотропних речовин і прекурсорів, встановлюється Кабінетом Міністрів України.

Стаття 7. Діяльність, пов'язана з обігом наркотичних засобів і психотропних речовин, включених до таблиці I Переліку

Діяльність, пов'язана з обігом наркотичних засобів і психотропних речовин, включених до таблиці I Переліку, на території України забороняється, за винятком діяльності, пов'язаної з культивуванням та (або) використанням чи реалізацією рослин, включених до списку №3 таблиці I Переліку, для промислових цілей на підставах, зазначених частинами другою, третьою, четвертою цієї статті.

Діяльність, пов'язана з культивуванням та (або) використанням чи реалізацією рослин, включених до списку №3 таблиці I Переліку, з метою виробництва та (або) виготовлення наркотичних засобів і психотропних речовин здійснюється підприємствами державної та

до Закону України «Про обіг в Україні психотропних речовин, їх аналогів і прекурсорів»

комунальної форми власності за наявності у них ліцензії на здійснення відповідних видів діяльності.

Діяльність, пов'язана з культивуванням та (або) використанням чи реалізацією рослин, включених до списку №3 таблиці I Переліку, з низьким вмістом наркотичних засобів для промислових цілей, за винятком виробництва та (або) виготовлення наркотичних засобів і психотропних речовин, може здійснюватися підприємствами всіх форм власності за наявності у них ліцензії на здійснення відповідних видів діяльності. Гранично допустимий вміст наркотичних засобів у рослинах, включених до списку №3 таблиці I Переліку, встановлюється Кабінетом Міністрів України за поданням спеціально уповноваженого органу виконавчої влади в галузі охорони здоров'я.

Ліцензії на культивування та (або) використання чи реалізацію конкретних рослин, включених до списку №3 таблиці I Переліку, видаються Кабінетом Міністрів України або уповноваженим ним органом у порядку, встановленому Кабінетом Міністрів України. Культивування снотворного маку може здійснюватися насінням першої репродукції, придбаним в установленому порядку.

Юридичні особи, які здійснюють діяльність, пов'язану з культивуванням та (або) використанням чи реалізацією рослин, включених до списку №3 таблиці I Переліку, зобов'язані вжити заходів до забезпечення встановленого законодавством режиму охорони посівів, місць зберігання і переробки цих рослин.

Юридичні особи, які не мають ліцензії на культивування рослин, включених до списку №3 таблиці I Переліку, та фізичні особи, які є власниками або землекористувачами земельних ділянок, на яких ростуть ці рослини, зобов'язані їх знищити. Порядок знищення рослин, включених до Переліку, встановлюється Кабінетом Міністрів України.

Стаття 8. Обіг аналогів наркотичних засобів і психотропних речовин

Обіг аналогів наркотичних засобів і психотропних речовин на території України забороняється.

Стаття 9. Розробка нових наркотичних засобів або психотропних речовин

Розробка нових наркотичних засобів або психотропних речовин дозволяється лише з метою застосування у медичній практиці або для науково-дослідної роботи.

Розробка нових наркотичних засобів або психотропних речовин з метою застосування у медичній практиці здійснюється за державним замовленням згідно з законодавством про лікарські засоби державними науково-дослідними інститутами за наявності ліцензії на цей вид діяльності.

Клінічні дослідження розроблених нових наркотичних засобів або психотропних речовин, що передбачаються для застосування у медичній практиці, та їх державна реєстрація здійснюються відповідно до законодавства про лікарські засоби.

Стаття 10. Діяльність, пов'язана з використанням і знищенням наркотичних засобів, психотропних речовин і прекурсорів

Діяльність, пов'язана з використанням наркотичних засобів і психотропних речовин, включених до таблиць II, III Переліку, допускається лише з метою застосування у медичній практиці або для науково-дослідної роботи чи в навчальних цілях та інших цілях, передбачених цим Законом.

Використання наркотичних засобів і психотропних речовин при проведенні експертиз дозволяється юридичним особам за наявності ліцензії на цей вид діяльності. Проведення таких експертиз в установах Міністерства внутрішніх справ України, Міністерства юстиції України, Міністерства оборони України, Служби безпеки України, Державного комітету у справах охорони державного кордону України, Державної митної служби України і в спеціально уповноваженому органі виконавчої влади в галузі охорони здоров'я та проведення контрольованих поставок, оперативних закупок і відбору зразків для дослідження цих засобів і речовин органами, що здійснюють оперативно-розшукову діяльність, дозволяється без ліцензії.

Використання наркотичних засобів і психотропних речовин для науково-дослідної роботи і в навчальних цілях дозволяється юридичним особам у порядку, встановленому Кабінетом Міністрів України.

У медичній практиці можуть використовуватися наркотичні засоби, психотропні речовини, включені до таблиць II і III Переліку, та прекурсори, включені до таблиці IV Переліку.

На правовідносини, пов'язані з обігом наркотичних засобів, психотропних речовин і прекурсорів, дозволених до застосування в медичній практиці, поширюється дія законодавства про лікарські засоби в частині, що не суперечить цьому Закону.

Лікувально-профілактичні заклади та установи всіх форм власності здійснюють діяльність, пов'язану з придбанням, перевезенням, зберіганням, відпуском, використанням наркотичних засобів, психотропних речовин, включених до таблиць II і III Переліку, та прекурсорів, включених до таблиці IV Переліку, в порядку, встановленому Кабінетом Міністрів України.

Знищення наркотичних засобів, психотропних речовин і прекурсорів, визнаних непридатними для подальшого використання або переробки, а також відходів, що містять наркотичні засоби чи психотропні речовини, здійснюється в порядку, встановленому Кабінетом Міністрів України.

Стаття 11. Обмеження обсягів виробництва, виготовлення, зберігання, ввезення та вивезення наркотичних засобів, психотропних речовин, включених до таблиць II і III Переліку

Кабінет Міністрів України щорічно визначає квоти, в межах яких здійснюється виробництво, виготовлення, зберігання, ввезення та вивезення наркотичних засобів і психотропних речовин, включених до таблиць II і III Переліку, на підставі розрахунків потреби України в наркотичних засобах і психотропних речовинах.

Правила виробництва, виготовлення, зберігання, ввезення та вивезення наркотичних засобів і психотропних речовин, включених до таблиць II і III Переліку, встановлюються Кабінетом Міністрів України.

Стаття 12. Імпорт, експорт або транзит наркотичних засобів, психотропних речовин і прекурсорів

Імпорт, експорт або транзит наркотичних засобів, психотропних речовин і прекурсорів здійснюється відповідно до сертифіката (окремого дозволу), виданого спеціально уповноваженим органом виконавчої влади в галузі охорони здоров'я для кожного такого випадку, незалежно від того, стосується це одного чи кількох наркотичних засобів, психотропних речовин або прекурсорів. Порядок видачі сертифіката та його зразок встановлюються Кабінетом Міністрів України. Копія сертифіката, завірена у встановленому порядку, додається до кожної партії вантажу і надсилається урядові країни-імпортера.

Імпорт, експорт або транзит наркотичних засобів, психотропних речовин і прекурсорів здійснюються лише через митниці, визначені Державною митною службою України.

При транзитному перевезенні через територію України наркотичних засобів, психотропних речовин або прекурсорів копія сертифіката передається країною-експортером Державній митній службі України.

Партія наркотичних засобів, психотропних речовин або прекурсорів, що транзитом перевозиться через територію України, не підлягає розпакуванню і переробці, яка може змінити природу наркотичного засобу, психотропної речовини або прекурсора.

Дія частини третьої цієї статті не поширюється на випадки перевезення на суднах або літаках міжнародного сполучення обмеженої кількості наркотичних засобів і психотропних речовин, необхідних для надання невідкладної медичної допомоги, а також у випадках, коли літак, що перевозить повітряним шляхом партію наркотичних засобів, психотропних речовин або прекурсорів, пролітає над територією країни без посадки.

Стаття 13. Перевезення наркотичних засобів, психотропних речовин і прекурсорів на території України

Перевезення наркотичних засобів, психотропних речовин і прекурсорів на території України може здійснюватися підприємствами та установами державної та комунальної форми власності, що займаються діяльністю, пов'язаною з обігом наркотичних засобів, психотропних речовин і прекурсорів, а також підприємствами, установами та організаціями всіх форм власності за наявності ліцензії на цей вид діяльності. Перевезення наркотичних засобів, психотропних речовин і прекурсорів на території України може здійснюватися за умови збереження схоронності вантажу, що перевозиться.

Перевезення наркотичних засобів, психотропних речовин і прекурсорів здійснюється на підставі документів суворої звітності.

За медичними показаннями громадянам дозволяється зберігати і перевозити наркотичні засоби або психотропні речовини, придбані ними в порядку, встановленому статтями 14 і 15 цього Закону.

Пересилання наркотичних засобів, психотропних речовин або прекурсорів у поштових (у тому числі міжнародних) відправленнях забороняється.

Стаття 14. Придбання наркотичних засобів, психотропних речовин і прекурсорів

Громадяни мають право придбавати наркотичні засоби або психотропні речовини, включені до таблиць II і III Переліку, лише за рецептом лікаря.

Роздрібна реалізація громадянам наркотичних засобів, психотропних речовин, включених до таблиць II і III Переліку, та прекурсорів, включених до списку №1 таблиці IV Переліку, дозволених до застосування у медичній практиці, здійснюється через аптечні заклади державної та комунальної форми власності за наявності у них ліцензії на цей вид діяльності.

Стаття 15. Рецепти на право придбання наркотичних засобів або психотропних речовин

Рецепти на наркотичні засоби або психотропні речовини виписуються на спеціальних бланках. Форма бланків цих рецептів, правила їх обліку, зберігання та оформлення встановлюються Кабінетом Міністрів України або уповноваженим ним органом.

Видача рецептів на наркотичні засоби або психотропні речовини громадянам без відповідних медичних показань та з порушенням встановлених правил забороняється.

Стаття 16. Порядок обігу прекурсорів

Діяльність, пов'язана з обігом прекурсорів, включених до списку №1 таблиці IV Переліку, здійснюється в порядку, встановленому статтею 6 цього Закону.

Юридичні особи всіх форм власності можуть здійснювати діяльність, пов'язану з обігом прекурсорів, включених до списку №2 таблиці IV Переліку, за наявності у них ліцензії на цей вид діяльності.

Підприємцям (юридичним особам) не дозволяється зосереджувати в своєму розпорядженні кількість прекурсорів, включених до таблиці IV Переліку, що перевищує їх виробничі потреби.

Підприємствам роздрібної торгівлі забороняється оптова реалізація прекурсорів, включених до списку №1 таблиці IV Переліку.

Розділ III. ДЕРЖАВНИЙ КОНТРОЛЬ ЗА ДІЯЛЬНІСТЮ, ПОВ'ЯЗАНОЮ З ОБІГОМ НАРКОТИЧНИХ ЗАСОБІВ, ПСИХОТРОПНИХ РЕЧОВИН І ПРЕКУРСОРІВ

Стаття 17. Контроль за діяльністю, пов'язаною з обігом наркотичних засобів, психотропних речовин і прекурсорів

Контроль за діяльністю, пов'язаною з обігом наркотичних засобів, психотропних речовин і прекурсорів здійснюється відповідними державними органами в межах повноважень, визначених законами України.

Стаття 18. Відомості про діяльність, пов'язану з обігом наркотичних засобів, психотропних речовин і прекурсорів

Юридичні особи, які здійснюють діяльність, пов'язану з обігом наркотичних засобів, психотропних речовин і прекурсорів, за формою та в порядку, встановленими Кабінетом Міністрів України, зобов'язані подавати відомості про:

кількість наркотичних засобів, психотропних речовин і прекурсорів, що виробляються, виготовляються, ввозяться на територію України чи вивозяться з території України, щоквартально;

кількість вирощених та (або) використаних рослин, включених до Переліку, та кількість наркотичних засобів, психотропних речовин і прекурсорів, що виробляються, виготовляються, ввозяться на територію України чи вивозяться з території України, та реалізуються чи використовуються, щорічно, з зазначенням залишків наркотичних засобів, психотропних речовин і прекурсорів на кінець року.

Стаття 19. Інвентаризація і баланси

Юридичні особи, які здійснюють діяльність, пов'язану з обігом наркотичних засобів, психотропних речовин і прекурсорів, зобов'язані проводити щоквартальну інвентаризацію наркотичних засобів, психотропних речовин і прекурсорів, які є в їх розпорядженні, та складати баланс товарно-матеріальних цінностей.

Відомості про розбіжності в балансі або невідповідність показників балансу результатам проведеної інвентаризації доводяться до відома відповідних правоохоронних органів держави в порядку, встановленому Кабінетом Міністрів України.

Стаття 20. Реєстрація операцій з наркотичними речовинами, психотропними речовинами і прекурсорами

Операції, здійснені в процесі діяльності щодо обігу наркотичних засобів, психотропних речовин і прекурсорів, підлягають реєстрації у спеціальних журналах. Реєстраційні журнали зберігаються протягом десяти років після внесення до них останнього запису. Порядок ведення реєстраційних журналів встановлюється Кабінетом Міністрів України.

Стаття 21. Реклама наркотичних засобів і психотропних речовин

Реклама наркотичних засобів і психотропних речовин здійснюється згідно з Законом України «Про рекламу».

Стаття 22. Відповідальність за порушення вимог цього Закону

Особи, винні у порушенні вимог цього Закону, несуть відповідальність згідно з чинними законами.

Розділ IV. МІЖНАРОДНІ ДОГОВОРИ

Стаття 23. Міжнародні договори України

Якщо міжнародним договором України, згода на обов'язковість якого надана Верховною Радою України, встановлено інші правила, ніж ті, що передбачені законодавством про обіг наркотичних засобів, психотропних речовин, їх аналогів і прекурсорів, то застосовуються правила міжнародного договору.

Розділ V. ПРИКІНЦЕВІ ПОЛОЖЕННЯ

1. Закон України «Про внесення змін до Закону України «Про обіг в Україні наркотичних засобів, психотропних речовин, їх аналогів і прекурсорів» набирає чинності з дня його опублікування.

2. До приведення законів України, інших нормативно-правових актів у відповідність з цим Законом вони застосовуються в частині, що не суперечить цьому Закону.

3. Кабінету Міністрів України протягом року з дня набрання чинності цим Законом:

підготувати та подати на розгляд Верховної Ради України пропозиції про внесення змін до законів, що випливають з цього Закону;

привести свої нормативно-правові акти у відповідність з цим Законом;

забезпечити прийняття відповідно до компетенції нормативно-правових актів, що випливають з цього Закону;

забезпечити перегляд і скасування центральними органами виконавчої влади їх нормативно-правових актів, що суперечать цьому Закону.

4. У частині першій статті 4 Закону України «Про підприємництво» (Відомості Верховної Ради УРСР, 1991 р., №14, ст.168; Відомості Верховної Ради України, 1998 р., №17, ст.180; 1999 р., №7, ст.52) слова «прекурсорів, занесених до списку №2 психотропних речовин (за винятком занесених до списку №2 таблиці III)» замінити словами «психотропних речовин, їх аналогів і прекурсорів, здійснюється в порядку, встановленому Законом України «Про обіг в Україні наркотичних засобів, психотропних речовин, їх аналогів і прекурсорів».

5. У абзаці другому статті 1 Закону України «Про заходи протидії незаконному обігу наркотичних засобів, психотропних речовин і прекурсорів та зловживанню ними» (Відомості Верховної Ради України, 1995 р., №10, ст.62) слово «виробленням» замінити словами «розробкою, виробництвом, відпуском».

6. У Кримінальному кодексі України:

у частині другій статті 7 [1], пункті 2 частини першої статті 26, частині шостій статті 52, частині другій статті 186, частині першій статті 187, назві та частині першій статей 229 [1], 229 [6], 229 [8], статті 229 [10] слово «вироблення» замінити словом «виробництво»;

у примітках до статей 70 [1], 229 [1], 229 [8], 229 [19] слова «Комітетом з контролю за наркотиками при Міністерстві охорони здоров'я України» замінити словами «спеціально уповноваженим органом виконавчої влади в галузі охорони здоров'я».

7. У статті 44 Кодексу України про адміністративні правопорушення (Відомості Верховної Ради УРСР, 1984 р., додаток до №51, ст.1122) слово «вироблення» замінити словом «виробництво», а в примітці до цієї статті слова «Комітетом з контролю за наркотиками при Міністерстві охорони здоров'я України» замінити словами «спеціально уповноваженим органом виконавчої влади в галузі охорони здоров'я».

Президент України
Л. КУЧМА.

м. Київ,
8 липня 1999 року.
№ 863-XIV.

В номер

✔ Київ

Наш комітет

У нас, інвалідів, є тепер справжній захисник. Це — Комітет Верховної Ради у справах пенсіонерів, ветеранів та інвалідів.

Напередодні Міжнародного дня інвалідів, наприклад, комітетом було підготовлено постанову «Про заходи щодо поліпшення соціального захисту інвалідів». Вона схвалена Верховною Радою і вже працює. Це відчули інваліди, оплачуючи послуги телефонного зв'язку.

Комітет допомагає інвалідам розв'язувати також і нагальні, злободенні проблеми. Завдяки його втручанню та особисто народного депутата Валерія Сушкевича вдалося не закрити єдину у Києві школу для навчання інвалідів-водіїв.

Представники громадських організацій інвалідів часто збираються у своєму комітеті для обговорення болючих питань життя і праці інвалідів, висловлюють свої пропозиції. Це гуртує людей, вселяє надію.

Іван ДУДНИК,
голова координаційної ради громадських організацій інвалідів Києва.

Нагороди дають, нагороди відбирають

Після Полтавської битви Петро І, любитель різного роду «потєх», влаштував у Глухові гучне театральне видовище. На спеціально побудований поміст винесли «персону», нібито схожу на гетьмана Мазепу. Праве плече «гетьмана» прикрашала блакитна андріївська стрічка. На лівому боці грудей сяяла орденська зірка Андрія Первозванного. Андріївські кавалери князі Меншиков і Головін зірвали стрічку і орден, зламали шаблю Мазепи, а самого «гетьмана» повісили.

Про цей епізод, а також про те, що першим російським орденом Святого Андрія Первозванного було нагороджено гетьмана Івана Мазепу, розповідається у тритомній монографії «Нагороди України. Історія, факти, документи», підготовленій авторським колективом.

З монографії можна дізнатися про зародження нагородної справи у давньоруській та козацькій державах та національні нагородні традиції упродовж тривалого часу аж до наших днів. Окремі розділи висвітлюють історію створення відзнак Президента України.

Тритомник висунуто на здобуття Державної премії України в галузі науки і техніки.

Олена ЗАВГОРОДНЯ,
заслужений працівник культури України.

✔ Черкаси

Говоритимуть про свободу слова

Черкаський міський голова Володимир Олійник на якомусь етапі сповна відчув смак до свободи слова. Будучи людиною енергійною і діяльною, він ініціював розгляд на сесії міської ради питання про додержання конституційних прав громадян на свободу думки і слова.

Більше того, після обговорення депутатами, а згодом і журналістами, пекучої проблеми (кого ж бо з пишучої братії «ображені» чиновники не намагалися розорити!), міська рада ухвалила рішення — провести в Черкасах відкрите засідання ради і територіальної громади з питань захисту конституційних прав громадян, серед яких — право на свободу слова.

До участі у заходах, на яких плановано розглянути факти утиску свободи слова та волевиявлення громадян у ході підготовки до проведення виборів Президента України, запрошено керівників дипломатичних місій, представників Парламентської Асамблеї Ради Європи та ряду інших міжнародних організацій, народних депутатів, широкий журналістський загал. Надіслано запрошення і Президенту Л. Кучмі.

✔ Фотофакт

НЕФ — таку назву, що означає в перекладі з латини корабель, або велика церковна споруда, — має мистецька галерея, котра відкрилася в одному з приміщень Києво-Печерської лаври.

На знімку: скульптура Ігоря Гречаника «Замріяна дівчина».

Фото Володимира ФАЛІНА (ДІНАУ).

Про можливі наслідки однієї ініціативи

Незважаючи на геть різні рішення, ухвалені після розпаду СРСР високими державними інстанціями в Російській Федерації та в Україні з одного практично однакового багаторічного господарсько-правового спору зі сфери інтелектуальної власності, практика господарювання продемонструвала наявність так би мовити «справжнього» розв'язання цієї проблеми, до якого приходять самі сторони-позивачі, незалежно від їхніх інтересів і дій. Справа стосується товарного знака для сигарет (знака для товарів), в якому використовується логотип «Прима».

За радянських часів не раз (наприклад, постановою Ради Міністрів СРСР «Про товарні знаки» від 15.05.62 № 442) ухвалювали рішення, які зобов'язували підприємства та організації використовувати зареєстровані у встановленому порядку товарні знаки для маркування вироблюваних ними товарів. До реєстрації знаків багато підприємств ставилися без особливого ентузіазму, і лише привид ринкової економіки, що насувалася, змусив виробничників серйозно поставитися до цієї проблеми, звісно, не всіх одразу — одні раніше схаменулися, інших «півень клюнув» пізніше.

Комітет Російської Федерації з патентів і товарних знаків (Роспатент) 03.08.92 зареєстрував для сигарет і цигарок словесно-зображальний знак «Прима» (№106853) на заявника — московську тютюнову фабрику «Дукат». Проти реєстрації знака до Апеляційної палати Роспатенту у встановленому порядку 16.02.94 подало заперечення АТ «Табакпром», перетворене пізніше на асоціацію виробників тютюнової продукції «Табакпром». Апеляційна палата задовольнила заперечення і визнала реєстрацію товарного знака цілковито недійсною з огляду на те, що «позначення «Прима» увійшло в загальний вжиток як позначення товару відомого типу—сигарети «Прима». На наш погляд, мотивування такого рішення не зовсім відповідало обставинам спору. Патентне відомство дійшло висновку, що знак «Прима» став такою само загальною назвою товару, які і колишні знаки «руберойд», «термос», «лінотип», «керосин» тощо. Проте наявність зареєстрованих у багатьох країнах, у тому числі й у Російській Федерації, знаків «Прима» для маркування кави, алкогольних і безалкогольних напоїв, гігієнічних матеріалів, засобів боротьби з комахами і таке інше свідчить про необгрунтованість такого висновку.

Після визнання реєстрації недійсною всі виробники тютюнової продукції одержали необмежене право виробляти і реалізовувати в Росії сигарети «Прима».

Ейфорія переможців змінилася невдовзі легким смутком. З'ясувалося, що, крім виробників асоціації «Табакпром», у Росії, і не лише в Росії, є багато дрібних і більших виробників, котрі не лише без дозволу «Дуката», а й «Табакпрому», можуть тепер виробляти або хоча б лише реалізовувати в Росії сигарети «Прима». Правової охорони на знак більше немає— ніхто не несе відповідальності за якість маркованого знаком товару, ніхто не зупинить на кордоні товар з нині вже незахищуваним знаком, який везуть з близького й далекого закордону, а Антимонопольний комітет не визнає реалізацію товару з цим знаком за недобросовісну конкуренцію. Учасники асоціації «Табакпром», прибуток яких різко зменшився внаслідок задоволення їхнього наполегливого заперечення, усвідомили всю серйозність ситуації і не лише примирилися з колишніми супротивниками, а й умовили правонаступника «Дуката» — АТ «Ліггетт-Дукат» подати до Вищої патентної палати Роспатенту (у лютому 1999-го, майже через п'ять років після визнання реєстрації недійсною) апеляцію про «відновлення» реєстрації. Обставини були дуже сприятливі для «Табакпрому» — Вища патентна палата не лише прийняла апеляцію до розгляду всупереч чинному законодавству («рішення Апеляційної палати може бути оскаржене у Вищу патентну палату протягом шести місяців з дати його ухвалення» (п. 3 ст. 28 закону Російської Федерації «Про товарні знаки, знаки обслуговування і найменування місць походження товарів»), а й задовольнила її цілком, вважаючи підстави, на яких реєстрацію раніше було визнано недійсною, необгрунтованими. Новий власник свідоцтва одразу ж передав свої права власності на знак асоціації «Табакпром».

До речі, і Апеляційна плата, і Вища патентна палата Роспатенту не визнали таким, що суперечить реєстрації знака «Прима», той не раз обговорюваний під час розгляду факт, що до подання заявки на реєстрацію знака позначення «Прима» використовувалося для маркування сигарет багатьма виробниками. Це цілком відповідало п.(5) С(3) ст. 5 Паризької конвенції, згідно з яким: «Одночасне застосування одного й того самого знака на однакових чи подібних продуктах промисловими чи торговельними підприємствами, що їх розглядають як співвласників знака відповідно до положень закону країни, де є запит на охорону, не перешкоджає реєстрації знака і жодним чином не обмежує охорону, надану згаданому знаку в будь-якій країні Союзу, якщо лише таке застосування не вводить громадськість в оману і не суперечить публічним інтересам».

Цікаво, що публічний інтерес у частині можливості отримання споживачами товару вищої якості, за що відповідальність несе власник знака, і за мінімальну ціну, визнано більш пріоритетним, ніж «публічний» інтерес будь-якого виробника бути незалежним у використанні знака і вільним від відповідальності за якість вироблюваного ним і маркованого оспорюваним знаком товару. А істотних чинників, спроможних унаслідок реєстрації знака ввести громадськість в оману, не відзначили.

Тепер, якщо лише рішення Вищої патентної палати Роспатенту через порушення встановлених термінів прийому апеляції до розгляду, не оскаржать у суді, «Табакпром» визначатиме рівень якості продукції, умови виробництва, ввезення і реалізації в Росії сигарет, маркованих словесно-зображальним у відомому червоно-біло-чорному поєднанні товарним знаком, до складу якого введено логотип «Прима».

Отже, вирішення спору в Росії засвідчило, що анулювання реєстрації товарного знака «Прима» для сигарет, і, як наслідок, відсутність власника (господаря) знака — монопольного відповідача за якість усього маркованого знаком товару на ринку країни, призводить не лише до безконтрольного насичення цього ринку неякісним товаром, а й завдає значного збитку вітчизняним виробникам продукції.

Правомірність володіння знаком асоціацією «Табакпром», вочевидь, ще стане предметом інших спорів, але всім тепер зрозуміло, що знак без господаря може завдати багато шкоди.

В Україні події розгорталися дещо інакше. Орендне підприємство «Київська тютюнова фабрика» подала 17.03.93 заявку на реєстрацію словесно-зображального знака «Прима» для сигарет, і його правонаступник АТ «Ремтсма-Київ тютюнова фабрика» отримав відповідну реєстрацію від 30.06.95.

Заперечували проти реєстрації судовими позовами багато які з виробників, резидентів і нерезидентів України — ВАТ «Брітіш-Американ Тобакко-Ява-Москва», ЗАТ «Брітіш-Американ Тобакко-Прилуки», ЗАТ «Р. Дж. Рейнолдс Тобакко-Кременчук», ЗАТ «Р. Дж. Рейнолдс Тобакко-Львів», ЗАТ «Р. Дж. Рейнолдс Тобакко (Київ)». Усі судові інстанції Арбітражного суду м. Києва та Вищого Арбітражного Суду України підстав для визнання недійсним посвідчення на зареєстрований знак не знайшли. Генеральна прокуратура України, дослідивши заяви позивачів, не визнала підстав для втручання у виробництво з цих справ. Антимонопольний комітет України, який не раз намагалися залучити до розв'язання цієї проблеми, також не віднайшов підстав для визнання реєстрації такою, що суперечить чинному законодавству.

Здавалося б, суперечку вичерпано. **Власник свідоцтва на знак не раз заявляв про можливість безвідплатного надання права на виробництво сигарет з маркою «Прима» іншим вітчизняним виробникам за умови взяття, як цього вимагає законодавство, зобов'язання виробниками випускати сигарети не нижчої якості, ніж у власника знака, тобто не підривати авторитету марки продукції, на забезпечення якості якої витрачено чималі кошти.** Дискредитація знака завдала б значних збитків передовсім його власникові. Деякі виробники уже перевірили щирість заяв власника знака, інші ще сумніваються, обстоюючи неприйнятність контролю за якістю їхньої продукції з боку власника знака або третіх осіб, посилаючись на наявність своєї, зареєстрованого у встановленому порядку норм якості і на переваги колективної форми володіння знаком. Але важко уявити, на яких умовах можливе існування якогось сертифікаційного комітету з контролю за якістю однорідної продукції, що її випускають тютюнові гіганти-конкуренти в одній країні і маркують спільним знаком, і який має бути цей комітет, аби його статут узгодили і схвалили всі співвласники знака?

Альтернативне рішення іноді приходить унаслідок революційного бажання зацікавлених осіб відібрати і поділити, а якщо закон не дозволяє досягти бажаного, то ще залишається можливість змінити і закон.

У такому контексті не зовсім несподіваним продовженням спору стала ухвалена Верховною Радою України Постанова «Про внесення змін до Закону України «Про охорону прав на знаки для товарів та послуг» від 16.06.99. Відповідно до цих змін не може бути зареєстроване як знак таке позначення, яке добросовісно використовували до 01.01.92 дві і більше юридичні особи для позначення однорідних товарів. При цьому не визнано за порушення прав власника свідоцтва, отриманого до набрання чинності наведеного вище пункту, добросовісне використання цього позначення іншими особами, розпочате до 01.01.1992 р.

Зазначеними змінами фактично запроваджено в Україні **новий різновид товарних знаків, які можна використовувати без придбання правової охорони; без сплати до казни встановлених зборів за надання і забезпечення цієї охорони, а також за подовження терміну дії знака; без будь-яких турбот щодо забезпечення авторитету знака, тобто щодо якості маркованого знаком товару (авторитет знака забезпечуватиме хтось інший, кому це більш необхідно). Сама ідея товарного знака, за допомогою якого мають відрізнятися товари і послуги різних виробників, стає стосовно до вказаних вище знаків зайвою.**

Ситуація, що склалася в Росії після визнання недійсним лише одного знака для сигарет «Прима», мабуть, повториться в Україні у більшому масштабі — тепер уже щодо цілої низки знаків.

Коли й за «живих» власників товарних знаків з'являлися сигарети «Прима» із сумнівного зілля і горілка «Столична», від склянки якої споживач міг упасти замертво, то після набрання чинності зазначених змін для таких товарів відкрито ще більші перспективи.

Звісно, депутати, ухвалюючи зміни, могли й не знати того, що не лише явними перевагами для окремих виробників, а й серйозними збитками для країни може обернутися поява на внутрішньому ринку товарних знаків без господаря, на кшталт «Прими» в Росії. Адже не всі постанови мають ідеальні правові наслідки, подолаємо й ми вже виправлені нашими сусідами помилки. А от чому вносені зміни вступають в очевидну суперечність з цитованою вище статтею 5 Паризької конвенції за чинної норми: «якщо міжнародним договором України встановлено інші правила, ніж ті, що їх передбачено законодавством України про знаки, то застосовують правила міжнародного договору» (ст. 3 згаданого вище Закону України), — зрозуміти неможливо й поготів.

Захоплені статті про те, що «тепер валідол і горілку «Столична» можуть виробляти будь-які підприємства», можливо, досить скоро доведеться приправляти доповненням — «на жаль». Згадаймо хоча б нещодавно видруковану статтю під заголовком «Колян від склянки «Пшеничної» ноги простяг». Коляну вже не поясниш, що оту горезвісну «Пшеничну» вироблено вже напевно не власником цього знака, а якимось комерсантом, безтурботним щодо здоров'я споживачів, якому нині використання таких «всенародних» знаків, не передбачених раніше жодним законодавством, допускається законом України. Великих труднощів для комерсанта не становитиме підтвердити той факт, що він ще до 01.01.92 з товаришами, маючи статус юридичної особи, не лише «Пшеничну», а й багато інших відомих усім напоїв «сумлінно» виробляв.

Ініціатори внесення зазначених змін, безперечно, керуючись добрими намірами, зробили не найкращу послугу й депутатам разом з Головою Верховної Ради, і Президентові, і, що найбільш прикро, Україні.

Втім, в усьому ще можна розібратися і виправити похибки.

Петро ТРУШКО,
керівник відділу інтелектуальної власності юридичної фірми «Ор-Дана», патентний повірений.

Безхозний знак може заподіяти чимало шкоди

Місто на карті

Свого часу Горлівку називали матір'ю міст донецьких

У грудні 1905 року в Горлівці спалахнуло збройне повстання, яке дещо пізніше історики порівняли за масштабами з московським. На деякий час влада у селищі шахтарів та машинобудівників перейшла до Рад, що тільки-но зародилися, і лише неузгодженість дій робітничих дружин дала змогу царським військовим загонам придушити повстання... Наводжу історичний факт не просто для того, щоб нагадати нині можновладцям, у що виливається незадоволення робітничого люду, якщо пригнічувати його такою мірою, що життя стає нестерпним і злиденне існування людини, яка створює блага, її ніяк не влаштовує. Хоча сьогоднішня економічна і соціальна, що витікає з неї, ситуація змушує про дещо замислитися.

Свого часу Горлівку називали матір'ю міст донецьких. Розташована вона у центрі Донбасу, промисловість завжди була більше ніж розвиненою. Якщо порівнювати з сусідніми містами — Єнакієве та Дзержинськом, разом із Горлівкою, які територіально складають центральний район Донбасу, то економічна криза, що вразила Україну після розвалу СРСР, здавалося б, мала на Горлівці позначитися меншою мірою. Всетаки тут і вугілля, і машинобудування, і ртутне виробництво, і вогнетриви, коксохімія, вугледобувна та легка промисловість... Неможливий нібито провал у всіх напрямах. А сталося так, що від минулого мало що залишилося: уже закрито три шахти з діючих дев'яти, зупинилося виробництво ртуті, вогнетривів, згасли батареї коксохімічного заводу, завмерли будови, ледве-ледве дихає машинобудування. Не дивно, що за роки, які минули після утвердження України як незалежної держави, населення Горлівки скоротилося майже на 40000 (!) осіб. Добре ще, що більша частина з цих 40 тисяч виїхала в пошуках кращої долі. А якби люди залишалися в місті? Хто забезпечив би їм роботу, достаток — тобто все, що становить нормальне життя. Верховна влада в Києві? Обласна? Місцева?

У столиці «ходаків з Горлівки» вже, здавалося би, повинні знати по імені-по батькові. Не минає й місяця, щоб якусь владну структуру тут не пікетували представники Донбасу. Шахтарі-регресники обжили, так би мовити, кращі місця на Банковій, Грушевського тощо, їх час від часу змінюють працюючі шахтарі. На адресу Президента, Кабміну, Верховної Ради потоком ідуть звернення, відкриті листи, смисл яких зводиться до одного: дайте роботу, дайте зарплату, поверніть борги у регресах. Тільки ніхто того крику душі не чує, крім Верховної Ради.

Дивує та легкість, з якою вдаються до аргументів, що виправдовують закриття шахт. Наприклад, велика глибина горлівських шахт, через яку, мовляв, дорожчає добуване вугілля і зростає травматизм. Із цього й робиться висновок: добувати вугілля на таких шахтах і збитково, і небезпечно. Чомусь мало хто намагається згадати, що й 10 років тому глибина була такою самою, як нині, але шахти добували вугілля набагато більше. Причому розробляли найпродуктивніші пласти, не чіпаючи малопотужних. Так без кінця тривати не могло, тому що всі, хто знайомий з гірничою справою не з чужих вуст, знають, що на кожен потужний пласт припадає кілька малопотужних, розробляти які доводиться не лише через вугілля, що міститься в них, а й через необхідність розгазувати зазвичай найнебезпечніші за викидами газу потужні пласти. Закриття шахт необоротно потягне за собою екологічну катастрофу. Воду, що заповнила порожні виробки, доведеться відкачувати з усього так званого поля Північного й Південного падіння вугільних пластів ЦРД. А їхня протяжність до 30 кілометрів. Горлівка може опинитися на величезному підземному озері, вплив якого сьогодні передбачити важко. У такому самому становищі опиняться сусідні Єнакієве й Дзержинськ. По самій лише шахті «Кочегарка» приплив води становить 284 кубометри на годину. У випадку затоплення шахти тут існує пряма загроза руйнування 2600 споруд у центрі міста. Над виробками цієї шахти знаходиться більше трьох кілометрів залізничних колій, вокзал, машинобудівний завод. Та екологія екологією, а основна проблема постає вже сьогодні — незайнятість людей. Загальна кількість безробітних у місті становить 15 тисяч чоловік. Біржа праці поповнюється не лише вивільнюваними працівниками з шахт, а й в результаті скорочення штатів на інших підприємствах, зупинки виробництва на ряді заводів. У зв'язку з різким падінням світових цін на мінеральні добрива згортає обсяги навіть єдине благополучне в місті підприємство концерн «Стирол». Хімічна промисловість дає щомісяця 200—300 чоловік, що стають непотрібними. Бюджет міста на цей рік обчислюється сумою в 51,9 млн. грн. Це трохи більше третини потреб. Рішенням облради місту з обласного бюджету пообіцяли виділити 18,8 млн. грн. Субвенції на проведення вексельних розрахунків за електричну, теплову енергію і газ. Де взяти решту багатомільйонних коштів, котрі потрібні місту й яких воно не одержує у зв'язку з обвальним падінням обсягів виробництва?

Якось один з горлівських журналістів на прес-конференції Президента України поставив це запитання главі держави. Іншими словами він питав, чим може уряд допомогти таким містам, як Горлівка. Президент сказав: заохочуйте інвестиції, закон про вільну економічну зону цьому, мовляв, сприяє. Легко сказати!

У концерну «Стирол» і казенного хімічного заводу є 11 інвестиційних проектів, схвалених програмою створення зон пріоритетного розвитку в Донецькій області. Проте на практиці, як з'ясувалося, здійснення цих проектів стало справою лише тих, хто їх запропонував. Можливість реалізації проекту горлівського хімзаводу поставлено під загрозу відсутністю підтвердження джерела фінансування. Адже якщо не вдасться домовитися з експертами Світового банку і контракт з інвесторами не буде підписано за 6 місяців, визначених законом про ВЕЗ, свідоцтво про прийняття проекту анулюється. А шкода, адже підприємство, яке практично зупинилося, за реалізації проекту мало б зростання виробництва і додаткові робочі місця. Виходить, що ми самі у своїй державі створили такий закон, який працює проти нас. Непорозуміння, зв'язане з законом про ВЕЗ, сталося під час реалізації одного з проектів «Стиролу». У цьому випадку підприємство направило на реалізацію проекту власні кошти і приступило до справи, почавши поставку обладнання ще до отримання свідоцтва. Але, уявіть собі, підприємству відмовили в поверненні коштів за митною пільгою на ввезення обладнання, обіцяною тим самим законом.

Ну добре, завдяки інвестиціям запрацює одно-двоє підприємств. Чи буде місту легше справитися з його безпосередніми обов'язками — утриманням величезної соціальної сфери. Адже внаслідок припинення виробничої діяльності залишаються безгоспними не лише цехи, обладнання і робітники, а й соціальна, житлово-комунальна служби, які раніше прямо залежали від цих підприємств. У селищі шахти імені Ізотова, наприклад, 311 будинків загальною площею 98 тис. кв. м. Із них 54 будинки — старі. У селищі шахти «Кочегарка» житлових будинків приблизно стільки ж, проте старих удвічі більше — 92. Якими б тяжкими не були часи, але раніше об'єднання «Артемвугілля» перераховувало хоч якісь кошти на ремонт, а тепер? Житло і об'єкти соцкультпобуту активно передаються власниками у міську комунальну власність. Одним із останніх АТЗТ «Коксан» передало на утримання міста 162 споруди, гуртожиток, котельні, десяток господарських будівель і 22 одиниці обладнання та техніки, якими передбачається обслуговувати все це господарство. Звичайно, стан цих об'єктів, як кажуть, доведено «до ручки» і всі турботи про них покладаються на місто з його убогим бюджетом. Наприклад, 1998 року Кабмін виділив Горлівці 2 млн. грн. для проведення невідкладних робіт і виведення з аварійного стану житла, об'єктів соціальної сфери та комунального господарства. Але ці гроші відразу ж пішли на борги тих підприємств, які займалися ремонтом і підтриманням приміщень у належному стані протягом всього попереднього часу, поки грошей не було.

Останніми роками в місті практично не залишилося жодного повноцінного лікувального закладу у віддалених селищах. А охорона здоров'я в цілому переживає не кращі часи. У місті з понад 300-тисячним населенням залишилося 5 лікарень, медоб'єднання «Сім'я і здоров'я», туберкульозний, венеричний, наркологічний, онкологічний та психоневрологічний диспансери. Важко навіть сказати, який з медичних закладів хоч відносно можна було б назвати благополучним. З міського бюджету дуже важко вдається фінансувати лише заробітну плату медиків, набір ліків для «швидкої допомоги». Ні на покупку інвентаря, ні на оновлення інструментарію, ні на ліки грошей немає. За Конституцією лікування в нас безплатне, а насправді — практично повсюди за рахунок хворих. Вони самі оплачують рентгенологічні, ультразвукові дослідження, самі купують ліки і перев'язочний матеріал. Хто не в змозі, а таких, на жаль, більшість, виживає просто дивом.

І це за неухильного зростання захворювань, що ускладнюються внаслідок погіршення екологічних і соціальних умов життя людей.

Для лікування хворих «нирочників», яких серед гірників велика кількість, у нефрологічному відділенні діє один з трьох наявних у Донецькій області апарат гемодіалізу. Для завантаження апарату хоча б в одну зміну на витратні матеріали потрібно 65 тисяч гривень у рік. Якщо в розвинених країнах Заходу і Японії від хронічної ниркової недостатності лікуються від 700 до 1200 осіб на один мільйон жителів, то в Донецькій області — 15—20 осіб. Але це не означає, що хворих у нас менше. Решта, з причини відсутності змоги надати їм таку допомогу, просто помирають. У кардіологічному відділенні не вистачає навіть таких простих речей, як електрокардіографи. А за статистикою сюди потрапляють з інфарктами різного ступеня тяжкості від 25 до 30 осіб на місяць. У відділенні гіпербаричної оксигенації з більш благополучних часів ще залишилось три барокамери. Для нашого вугільного регіону, в якому аварії на шахтах, супроводжувані викидами газу метану, — не рідкість, ці барокамери просто порятунок. Вірніше, можуть бути порятунком для хворих, якщо їх забезпечувати всім необхідним. Наступного року ресурс барокамер вичерпається, а на новий потрібні гроші, яких у міській казні знову-таки немає. Куди не кинь — всюди клин. Тому не втомлюватиму читача цифрами, які чітко показали б, що ми буквально на краю прірви в галузі освіти, культури, дитячого дошкільного виховання. Що через рік-другий може полетіти в трах-тарарах наша комунальна сфера — мережі водотеплопостачання, житло ремонтуються рівно настільки, наскільки треба, щоб пережити чергову зиму. Безкінечно так тривати не може, а «надзвичайка» ой яка небажана! Хоча в умовах надзвичайної ситуації ми живемо вже давно, що добре видно на прикладі «матері міст донецьких». Розумію, що змінити її може лише поліпшення загальної ситуації в державі. Але ж відомо, що у великих містах, таких, як Київ, Дніпропетровськ, Донецьк, Маріуполь та ряд інших, соціальне напруження нижче, ніж у Горлівці, Павлограді, Краснодоні і таких, як вони, що становлять, до речі, основу держави. Отже, в уряді давно треба було розробити хоч якусь програму забезпечення життєдіяльності малих міст. Як-не-як, а вони не винні в нинішньому провалі — до такого стану їх довела не дуже розумна, скажу відверто, політика саме вищої влади. Правда, на п'ятому році свого президентства Леонід Кучма визнав, що структура влади в країні по-справжньому нібито й не створена, однак же є уряд, міністерства, комітети і т. д. і т. п., котрі зобов'язані вносити пропозиції і реалізовувати ті з них, які хоч трохи сприяли б розв'язанню проблем зайнятості, пенсійного забезпечення, збереженню соціального забезпечення. Не сумніваюсь, що треба відновити державне регулювання у паливно-енергетичному комплексі, що істотно вплинуло б на стан справ, думаю, в кращий бік, на решті напрямів економіки. Адже давайте згадаємо: перший і найвідчутніший стрибок цін на все підряд стався саме після того, як було відпущено ціни на вугілля, газ, нафту, електроенергію. Повернути їх не можна, але утримати — під силу.

Або свіжий приклад з дефіцитом і цінами на світлі нафтопродукти в період нинішніх жнив. І заяви гаранта Конституції Л. Кучми: чому місяць тому не сказали про ситуацію, що складається на паливному ринку в країні. Я б домовився з президентами про поставки нафти і нафтопродуктів. Ось тобі й рівень керівництва країною. І чого варті жалюгідні потуги «найоб'єктивнішого» УТ-1 відвести від відповідальності Президента і Кабмін.

Не можна байдуже спостерігати, як штучно, вважаю, створюється напруження то в одному, то в іншому регіоні. Не повинні вважати себе ображеними пенсіонери у Горлівці лише тому, що в їхньому місті промисловість працює гірше, ніж, наприклад, у Києві, а тому в столиці пенсію платять вчасно, а в Горлівці — з відставанням на 4—5 місяців. Живуть вони в ОДНІЙ державі, працюють НА ОДНУ КРАЇНУ — значить, уряд зобов'язаний однаково турбуватися про пенсіонерів-киян і пенсіонерів-горлівчан. Розробляючи програму розвитку малих міст, як я її умовно назвав би, уряд міг би підготувати проекти перепрофілювання багатьох виробництв. Ну скажіть, навіщо в Горлівці сьогодні три заводи, зорієнтованих на виробництво, ремонт техніки для шахтарів. Попиту на неї давно немає, а перепрофілювати підприємства на випуск іншої продукції самі вони вже не можуть, бо доведені, як кажуть, до ручки. Скільки чого потрібно, який товар виробляти, щоб витіснити з ринку закордонний — хіба це не турбота численних урядових структур, котрі займаються плануванням, контролюванням, координуванням?

Думаю, багато хто знайомий з концепцією національної програми відродження України, ініціатором якої став Голова Верховної Ради О. Ткаченко. Так, вона розрахована на досить тривалий період, та хіба деякі її положення за належної організації не можна реалізувати прискореними темпами. Можна. «Треба лише захотіти верхам, — підкреслив Олександр Миколайович. — У низів давно вже руки скучають за справжньою роботою і гідним заробітком». Упевнений, що мої виборці таку тезу підтримують!

Віталій ЧЕРНЕНКО,
народний депутат України по Горлівському виборчому округу №48.

У номер

✔ Київ

Злодії з «творчим ухилом»

Через невеселу подію мусив перервати літню відпустку у Карпатах тележурналіст і водночас помічник-консультант народного депутата Олег Завада. У Києві невідомі обікрали його помешкання. Подію можна було б й не удостоювати газетним рядком (кого лишень нині не обкрадають!), якби не вельми цікаві смаки злодіїв. Вони не спокусилися на деякі цінні особисті речі хазяїна квартири і виявилися неабиякими «шанувальниками» його журналістського доробку. Пропали відео- й аудіокасети з віднятими ним під час роботи в редакції інформаційно-аналітичних програм ТВО «УТН» сюжетами про відомих політиків — нинішніх кандидатів у Президенти України.

— Хочу зауважити, що йдеться не про якийсь віднятий мною «компромат» на політиків, а переважно про їхні робочі, ділові зустрічі й візити, котрі хтось волів би використати у нечесній передвиборній боротьбі — сказав у розмові зі мною Олег Завада. Він також не виключає, що цей інцидент може бути «інформаційним зондажем» не зовсім лояльного до виконавчої влади журналіста, який не приховував симпатій до політика Євгена Марчука.

Може, прояснять ситуацію правоохоронці Печерського райуправління внутрішніх справ Києва, які порушили кримінальну справу за фактом крадіжки майна з квартири О. Завади. Звісно, за умови розкриття злочину.

Літня школа філософів права

Нещодавно завершила свою роботу міжнародна літня філософська школа «Філософія права для відкритого суспільства», організована Українським філософським фондом за підтримки Інституту відкритого суспільства (Будапешт) та міжнародного фонду «Відродження». Її учасниками були викладачі університетів України, Білорусії, Росії, Азербайджану та всесвітньо відомі вчені-філософи К.-О. Аппель (Німеччина), М. Лесаж (Франція), Е. Соловйов (Росія). Ідея школи, за словами одного з організаторів О. Гомілко, полягала у залученні до українського гуманітарного досвіду зразків сучасного світового філософського мислення. Адже філософія права, дуже впливова і важлива за кордоном дисципліна, у вітчизняній філософській традиції просто не існує. Тож завдання школи полягає в тому, щоб започаткувати викладання цієї дисципліни в українських університетах на високому фаховому рівні. Бо що-що, а філософія права нашому суспільству не завадить.

✔ Черкаси

Розділимо радість і біду

У Мір'яни Облакович, 13-річної сербської дівчинки, засмучені очі. А найстарша в групі десятьох сербських дітей, котрі прибули на відпочинок до Черкас, — 15-літня Броніслава Колуджия відразу попросила українських друзів не розпитувати про те, що вони пережили у себе на Батьківщині. Надто свіжі рани. В одного хтось поранений з рідних, у другого — зруйновано будинок, а всі разом зазнали глибоких психологічних травм під час переховування від бомбардувань НАТО.

Сербські діти приїхали потягом з міста Сомбора —побратима Черкас. Воно розташоване на відстані близько 180 кілометрів від столиці Югославії Белграда. Черкаси і Сомбор поріднилися п'ять років тому.

І ось коли народ Сербії пережив біду, побратими з Черкас запросили своїх друзів на відпочинок до тихих плес Дніпра. Розташувалися сербські діти та дорослі, котрі їх супроводжували, у родинах, з якими знайомі давно.

Особливо сердечно прийняла гостей заслужений майстер народної творчості України Галина Грабовська, котра запросила до себе на гостину Мір'яну Облакович та Броніславу Колуджию.

На знімку: *в гостях у заслуженого майстра народної творчості Галини Грабовської.*

Фото Лідії ТИТАРЕНКО.

Особливості

У товаристві з обмеженою

(Початок на 1-й стор.).

Своїм другим днем народження гірничий робітник Микола Фомін вважає 4 квітня 1998-го. «Чорний» день для донецької шахти імені Скочинського, коли внаслідок вибуху метану й вугільного пилу загинули 63 гірники.

Буквально за місяць станеться аналогічна аварія на шахті «Петровська» (6 загиблих), потім — на шахті імені XIX партз'їзду державної холдингової компанії «Луганськвугілля» (24 загиблих), а потім — на шахті імені Кірова цього самого холдингу (6 загиблих). Далі буде завал на єнакіївській шахті імені Карла Маркса, коли під землею опиняться семеро гірників. Тіла чотирьох із них шукатимуть місяць. Нарешті країну сколихне аварія на шахті імені Засядька, список жертв якої досягне 50 осіб. Усі названі трагедії вкладуться у проміжок тривалістю чотирнадцять місяців.

Думок про причини сплеску виробничого травматизму в базовій галузі безліч — від натяків на помсту природи і Всевишнього до тверджень про закономірні, ледь не сплановані, вбивства. Сьогодні з цього приводу висловляться фахівці і неупереджена статистика. Але лунатимуть і голоси тих, хто вцілів у підземному пеклі, тих, чиї рідні залишили своє здоров'я і навіть життя під землею. За кожною сухою цифрою, за кожним рядком документів — людська трагедія.

«Безпеки праці як такої сьогодні немає»

«Вугільна шахта являє собою унікальну складну виробничу систему з дуже небезпечними умовами (вибухонебезпечне, пожежонебезпечне, викидонебезпечне, небезпечне за обваленнями, проривами води і газів підприємство), де непередбачені і раптові зміни геологічних умов чи природних сил, недотримання цих правил чи неправильні дії навіть одного робітника можуть призвести до катастрофічних наслідків — численних людських жертв і серйозної шкоди довкіллю».

(Витяг із «Правил безпеки у вугільних шахтах»).

«Хліб промисловості» давався з кров'ю навпіл завжди. Та іноземним гірникам і не снилися умови, в яких працюють їхні українські колеги. Середня глибина розробок досягла 700 метрів, а на 35 шахтах — 1000—1300 метрів. Кожен метр углиб посилює небезпеку. Вже сьогодні близько 70 відсотків працівників галузі трудяться у шкідливих умовах під впливом одразу кількох чинників — підвищеної температури, пиловидіління, шуму, вібрації тощо. «Коли в європейських країнах вугільні підприємства сягали таких глибин і приходили до таких умов праці, там уряд приймав рішення про закриття шахт», — наголошує Віктор Саранчук, професор, завідуючий лабораторією Інституту хімії і вуглехімії НАН України.

Ліквідовувати шахти нам немає потреби — вони повільно «вмирають» самі. За словами першого заступника міністра вугільної промисловості Володимира Радченка, практично кожна друга шахта експлуатується понад 50 років. За останні двадцять років реконструйовано лише вісім шахт.

Із 219 шахт України 95 відсотків — газові, 70 відсотків — небезпечні за вибухами вугільного пилу, 45 відсотків — небезпечні за газодинамічними явищами, 30 відсотків — небезпечні за самозапаленням вугілля.

— Несподівано пісок, порода полетіли з великою швидкістю. Мене і ще двох напарників перекинуло. Ми стояли за комбайном, і це нас урятувало. Коли стихло, побігли у вибій, вийшли на свіжий струмінь. А там хлопці вже лежать...

24-річному електрослюсареві шахти імені Засядька Олегу Демуренку важко розповідати про пережите наступного після аварії дня. Ще важче — повірити, що товаришів, з якими разом працював на дільниці підготовчих робіт, уже немає в живих. За злим наміром природи, найцінніші сорти вугілля даються найскладніше. Тому від трагедій не застраховані навіть такі міцні підприємства, як шахта імені Засядька.

Проте раптові вибухи хоча й загрожують великими жертвами, та не вони є головною причиною смертей під землею. Особливістю національного травматизму, так би мовити, є те, що 95 відсотків випадків трапляються через порушення правил безпеки, низьку кваліфікацію виконавців. Додайте сюди моральне й фізичне застаріння шахтного фонду — і питання, чому кожен мільйон тонн вугілля Україні обходиться в 4—5 людських життів, а за кордоном удесятеро менше, — видасться риторичним.

— Безпеки праці як такої сьогодні немає, — заявив на одній з останніх колегій Мінвуглепрому і Держнаглядохоронпраці заступник міністра праці й соціальної політики Станіслав Ткачук. — Це питання на тлі виживання вугільної галузі щезло. І якщо в інших галузях промисловості старіння виробничих фондів веде до зниження продуктивності праці, то на вугільних підприємствах воно призводить до загрози життю і здоров'ю тисяч гірників.

Дорога до шахти. Єдина й... остання

Дехто з вугільників, не схильних драматизувати ситуацію, нагадує: в шахті люди гинули завжди, незалежно від політичного устрою та економічної ситуації в країні. І це правда. Як і те, що п'ятнадцять—двадцять років тому в пересічного гірника був вибір: ризикувати в шахті, отримувати за це пристойні гроші, право раніше піти на пенсію і право на саму чималеньку пенсію, — чи знайти спокійніше місце і скромнішу зарплату. Сьогодні під землю чоловіків здебільшого женуть голод і безвихідь. Мешкаючи в селищі чи місті, де кругом — самі шахти, сім'ю інакше не прогодуєш. Дорога одна — під землю. А очікування першої зарплати розтягується на місяці.

У 22-річного Євгена Євсеєва були дві сестри, шестеро братів, непрацююча мати і батько із зарплатою 180 гривень «брудними». На шахту імені Скочинського хлопця привело вочевидь не покликання. Після аварії урядова комісія призначила виплатити родичам загиблого 42 тисячі гривень. У таку суму відповідно до закону оцінено людське життя. Хто скаже, що в молодших братів Євгена завтра буде інший вибір, окрім як робота в шахті?

Стихія — річ непередбачувана, проте, на переконання фахівців, більшість аварій останніх років можна було попередити. Наприклад, масштаби трагедії на шахті імені Скочинського були б менші, якби вибухнув лише метан. Але у виробках виявилося чимало вугільного пилу, через що виникла велика ударна хвиля і виділилася значна кількість чадного газу. Інертного пилу, який мав би попередити такий вибух, було від 30 до 50 відсотків необхідної кількості. До речі, цього року, за даними начальника Центрального штабу воєнізованих гірничорятувальних частин Сергія Смолова, шахти отримали лише третину необхідної кількості інертного пилу, а в Центральному Донбасі, наприклад, лише 2 відсотки.

Проблеми фінансової накладаються на так званий «людський фактор». На жаль, шахтарські колективи вже не є уособленням високої дисципліни і відповідальності. На тлі нинішнього безгрошів'я притуплюється навіть притаманне людині почуття самозбереження. Інакше як, наприклад, пояснити цьогорічну трагедію на горлівській шахті «Комсомолець». Четверо осіб загинули через те, що не відійшли на безпечну відстань під час проведення хитного підривання, хоча й мали це зробити. Показово, що жертвами власної недбалості стали майстер-підривник і троє інженерно-технічних працівників, тобто люди, безпосередньо відповідальні за стан безпеки праці на доручених ділянках. Чи варто дивуватися, що пересічні робітники не знають елементарних правил поведінки в екстремальних ситуаціях і гинуть там, де небезпеки можна було уникнути?

Коефіцієнт частоти смертельного травматизму на мільйон тонн видобутого вугілля:

1994 — 3,6
1995 — 3,7
1996 — 4,0
1997 — 3,9
1998 — 4,4
1999 (за шість місяців) — 4,7.

Жертви «економії»

Будь-яке негативне явище в нашій країні заведено виправдовувати відсутністю коштів. Охорона праці є статтею, на якій тривалий час намагаються «зекономити» керівники вугільних підприємств. До того ж зекономити настільки, що, наприклад, на донецькій шахті імені Калініна (не найгіршій, до речі) новачкам настійливо пропонують самотужки забезпечити себе світильником і спецодягом.

Забезпеченість засобами індивідуального захисту на шахтах Донецької області: світильниками — на 67 відсотків від потреби, саморятувальниками — на 74, респіраторами — на 71, фільтрами до них — на 42, спецодягом — на 42, спецвзуттям — на 43 відсотки.

Яким боком виходить «економія», можна простежити на такому прикладі. Торік було істотно скорочено штати територіального управління Держкомітету з нагляду за охороною праці. Найбільше постраждав вугільний нагляд, де скорочення становило 38 відсотків. Причому згубний процес не зупинила навіть аварія на шахті імені Скочинського: заплановане «обрізання» сталося вже після трагедії.

— У недалекому минулому, — розповідає головний державний інспектор з нагляду за охороною праці у вугільній промисловості Донецького територіального управління Держнаглядохоронпраці Авінер Мартинов, — за кожною шахтою було закріплено інспектора. Нині лише 66 інспекторів контролюють 135 діючих і 14 шахт,

національного травматизму

відповідальністю на ім'я Україна

За вісім років на вугільних шахтах загинуло понад три тисячі гірників

що закриваються. Майже в чотири рази, порівняно з «доперебудовними» часами, скоротилися штати технічних інспекторів профспілок. А з 1 січня 1999 року фінансування таких інспекцій з фонду соцстрахування припинено взагалі. Ще раніше технічних інспекторів позбавили права зупиняти роботи в шахті. Єдине, що може зробити контролер, — надіслати подання директорові. Траплялося, що керівник просто не встигає зреагувати на таке подання, бо в шахті вже гинули люди.

— Наш інспектор був «очима і вухами» керівника підприємства, — підкреслює Іван Савченко, завідувач відділу охорони праці і екології, головний технічний інспектор праці ЦК профспілки працівників вугільної промисловості України. — Нині у директора такої можливості немає: один гірничотехнічний інспектор подекуди контролює чотири шахти, а один технічний —до сімнадцяти!

Остання колегія Мінвуглепрому змушена була повернутися до добре забутого, точніше — бездумно знищеного старого. На вугільних підприємствах вводять посаду уповноваженого представника міністра з охорони праці і безпечного ведення робіт. Таким чином, створюється система відомчого нагляду, за якої представник не залежить безпосередньо від директора шахти. Варто сподіватися, що в жертву виконанню плану відтепер не приноситимуться людські жертви.

За даними ЦК профспілки працівників вугільної промисловості, в Україні витрати роботодавців на поліпшення умов та охорону праці, за урахуванням рівня інфляції, щороку зменшуються в середньому на 10 відсотків. Матеріальні збитки від аварій і виробничого травматизму в галузі досягають 1 мільярда гривень на рік. На попередження нещасних випадків виділяють у 20 разів менше.

Володимир Радченко, перший заступник міністра вугільної промисловості: «Близько 90 відсотків усіх професійних захворювань в Україні становлять профзахворювання шахтарів. На компенсацію збитків, завданих здоров'ю робітників, витрачається коштів у 5—6 разів більше, ніж на поліпшення умов праці».

«Люди кістки беруть собакам, а ми — собі...»

Український закон про охорону праці вважається одним із найпрогресивніших у світі. Проте протягом кількох років з часу його прийняття керівники вугільних підприємств дбають не так про виконання, як намагаються підправити сам закон, називаючи його популістським. Яблуком розбрату стали статті, які визначають порядок і розмір компенсацій за втрачене здоров'я і життя.

«А ви знаєте, що деякі регресники сьогодні отримують більше, ніж працюючі шахтарі?» — сперечається кинув один профспілковий керівник. Виплата компенсацій і справді стала непідйомним тягарем для багатьох діючих підприємств, і це буде темою окремого журналістського розслідування. Але до чого тут закон, який гарантує кожному потерпілому матеріальне відшкодування в разі отримання травми чи професійного захворювання?

Без коментарів

Місце дії — Горлівка, селище шахти імені Гайового.

Валентина Івкіна, дружина шахтаря-інваліда І групи:

— Чоловік не піднімається з ліжка, а ліків купити нема за що. Заборгованість у регресних виплатах тягнеться з 1997 року, сьогодні це 5549 гривень. У травні разом з такими ж бідолахами я три тижні провела в Києві. Дали 500 гривень. Заплатила за догляд за чоловіком, за медикаменти, роздала борги — знову без грошей. Живемо на пенсію, яку востаннє отримували за березень. Дочка працює на шахті імені Гагаріна. Ставка 80 гривень, дають по 10—20 відсотків. М'яса не купуємо, тільки кісточки. Дожилися: люди беруть собакам, а ми — собі. Шахтарі... Соромно!

Надія Маньківська, вдова шахтаря:

— Чоловік помер іще в жовтні 95-го — антракосилікоз. Досі не можу отримати ані одноразову допомогу (11790 гривень), ані регрес (1200 гривень). Двадцять п'ять днів була в Києві під час акції протесту. Дали 500 гривень. А сім'я в нас велика: я, дочка, зять, двоє їхніх дітей. Зять — вибійник на шахті імені Гагаріна, отримує по 10—20 гривень. Дочка — медсестра в лікарні, 100 гривень. Є сотка городу, два абрикоси, груша, кілька курей і качок. З того й живемо. Полемо в сусідньому колгоспі гектари за натуроплату. Правда, торік узяли три гектари, а обіцяної пшениці так і не отримали. Кажуть, наступного року заплатять.

Онучки в мене «свідомі», розуміють ситуацію. Але хочеться чимось дівчаток побалувати. Як вони раділи, коли я привезла з Києва три пакетики розчинної кави —лишилися після пікетування Банкової, де знаходиться Президент. А вдома п'ємо чай з липи.

Віктор Онищенко, інвалід III групи, шахтар із 40-річним стажем:

— У мене заборгованість з одноразової допомоги 11900 гривень, у регресах — 2702 гривні. У травні був у складі пікетників у Києві, дали по 500 гривень. У червні — знову пікети, виплатили регрес за травень і червень. Лікар дав направлення на санаторно-курортне лікування, але пільгових путівок немає. У профкомі пропонують за повну вартість — 700 гривень. А мені ще медикаменти купити треба.

За житло й комунальні послуги давно не плачу, винен уже 2,5 тисячі. Пенсію затримують, натомість пропонують «отоварюватися» за картками в спеціальному магазині. А там усе дорожче, ніж на базарі. Якось хотів трохи ковбаси взяти, полусувати, — не дали. Мовляв, ковбаса тільки за гроші.

Ганна Панкратова, інвалід II групи з дитинства, дружина шахтаря-інваліда:

— Чоловік п'ятнадцять років пропрацював у проходці, одержав інвалідність. З 1996 року шахта винна йому 11 тисяч гривень одноразової допомоги і тисячу регресних. Індексації жодної. Нещодавно чоловікові давали направлення до пульмонологічного відділення. Так там такий список написали — ліки, шприци, всього на 200 гривень. Довелося відмовитися. Дочка заміжня, не працює. Дитині п'ять років. Зять працює на шахті імені Гайового, отримує по 20—30 відсотків зарплати. Ані ми їм не можемо допомогти, ані вони нам.

Директор шахти імені Гайового Сергій Кулінич стверджує, що регресники «сидять на шиї» у тих, хто працює. Невиплату грошей інвалідам керівництво пояснює тим, що все пішло на зарплату. Виплату робітникам 10—20 відсотків зарплати виправдовує тим, що шахта розрахувалася з регресниками.

Гучні трагедії і «тихі» смерті

До кабінету несміливо заходить молода жінка в чорній хустині з маленькою дівчинкою. Навпроти за довгим столом — високі державні чоловіки. «Дозвольте від імені урядової комісії висловити глибоке співчуття з приводу загибелі вашого чоловіка...» Того дня ця фраза лунала десятки разів. Приймали сім'ї загиблих внаслідок вибуху на шахті імені Засядька.

Олена, дружина робітника з ремонту гірничих виробок Олександра Новосельського, за життя чоловіка почувала себе якщо не за кам'яною стіною, то принаймні надійно. Її особистий заробіток посудомийниці в дитячій лікарні надто скромний, щоб прогодуватися разом з дочкою. За рішенням комісії родичі загиблого (дружина, дочки від першого і другого шлюбу, мати) отримали понад 65 тисяч гривень. Сюди входять одноразова допомога і щомісячні виплати. Аналогічні компенсації призначено решті 49 сімей. Без затримок відкрито спеціальні рахунки в одному з банків.

Як це не блюзнірськи звучить, але загинути в груповій аварії «краще», ніж в результаті поодинокого випадку. У ліквідації наслідків масштабної трагедії фінансову участь бере держава. Випадками загибелі одного-двох гірників — а вони становлять більшість — займається саме вугільне підприємство. І тут уже все залежить від економічного становища шахти та совісті її керівника.

«Коли б не нещастя, не було б і щастя». Відповідно до прислів'я склалася ситуація на єнакіївській шахті імені Карла Маркса. Коли навесні цього року там під завалом загинуло семеро гірників, кошти для виплати допомоги сім'ям загиблих держава виділила досить швидко. Але на той час на цій та сусідніх шахтах утворилася черга родичів гірників, які загинули протягом останніх трьох років. «А чим ми гірші» —обурилися сім'ї, яким так і не було виплачено компенсацію. Місто захвилювалось. Аби попередити вибух невдоволення, керівництво галузі потурбувалося, щоб усім без винятку сім'ям «карломарксівців» гроші віддали. А якби не нещастя?

Кількість загиблих на шахтах України з 1991 року

1991 — 346 осіб
1992 — 459 осіб
1993 — 381 особа
1994 — 423 особи
1995 — 339 осіб
1996 — 342 особи
1997 — 290 осіб
1998 — 358 осіб
1999 (за 6 місяців) — 187 осіб.

За словами міністра вугільної промисловості Сергія Тулуба, заборгованість в одноразових допомогах сім'ям загиблих на 1 липня становила 2393,8 тисячі гривень. Є підприємства, які зволікають із виплатою з 1994, 1995 років. Сім'я Д. Степченкова, колишнього робітника шахти «Червона Зірка» виробничого об'єднання «Донецьквугілля», чекає обіцяного з жовтня 97-го, рідні К. Свинаренка з шахти «Булавінська» виробничого об'єднання «Орджонікідзевугілля» — з серпня 1995-го, А. Карнаухова з шахти «Білозерська» державної холдингової компанії «Добропіллявугілля» — з вересня 1996-го... Перелік можна продовжувати й продовжувати.

Ростуть темпи заборгованості у регресивних виплатах — на середину липня вони досягли 473,3 мільйона гривень. Коли інваліди вдалися до голодовок у Києві на Банковій, голова президентської адміністрації Микола Білоблоцький заявив, що все це — борги виключно вугільних підприємств, а держава шахтарям нічого не винна. А хіба гарантові дотримання Конституції байдуже, як виконують закони в керованій ним державі?

Товариство з дуже обмеженою відповідальністю

Коли урядова комісія завершила прийом родичів загиблих на шахті імені Засядька, на рукаві тоді ще першого віцепрем'єр-міністра Володимира Куратченка раптом повисла жінка з чорною пов'язкою на голові. Поруч захвилювалася і обступила членів комісії ще одна група стурбованих людей. Невже хтось залишився невдоволений?

З'ясувалося, приїхало сімейство аж із Шахтарська. Голова сім'ї загинув на одному з вугільних підприємств три роки тому. Жодної компенсації сім'я не отримала, навіть ховали за свої гроші. Річ у тім, що гірник був робітником товариства з обмеженою відповідальністю, яке орендувало лаву на місцевій шахті. Робочі руки теж, зрозуміло, вербували серед тутешніх шахтарів. Так ось, відповідальність цього товариства, так само як і його існування взагалі, скінчилася з першим смертельним випадком. Формально підприємство вже не існує, місцезнаходження засновників не відоме. З кого спитати за смерть?

Опинилася в безвихідній ситуації і друга жінка. Її чоловіка, робітника однієї з донецьких шахт, було смертельно травмовано два роки тому. Призначили одноразову допомогу, шахта навіть переказувала її на валютний рахунок у «Донвуглекомбанку». Але отримати належне родині не судилося. Банк прогорів, припинив виплати за валютними внесками, а його президент зник за кордоном. Вовчі закони так званого ринку по-українськи не знають жалю ні до сиріт, ні до вдів.

У грудні минулого року своєю постановою Кабмін зобов'язав вугільні підприємства створити фонд охорони праці за рахунок 2 відсотків відрахувань від обсягів реалізації палива і коштів держпідтримки. Однак за сім місяців механізм виконання цієї постанови так і не було розроблено. Створюється враження, що права й ліва руки виконавчої влади не відають про існування одна одної. Тим часом холдинги і шахти або зовсім не створюють такий фонд, або використовують його не за призначенням.

«Ми не просто на пороховій бочці — ми в жерлі гармати, яка може в будь-який момент вистрелити», — так колись висловився в розмові зі мною гірничий робітник очисного вибою шахти імені Скочинського Олександр Чирва. Ціна цього ризику — 300—400 гривень на місяць. На час аварії заборгованість у заробітній платі на шахті становила 4,5 місяці. До урядової комісії приходили заплакані жінки і просили... ні, не пільги, не квартири і не авто, — просили трохи грошей, аби якось нагодувати і вдягти дітей. Рік потому я поцікавилась у профкомі, чи виплатить шахта якусь допомогу сім'ям на роковини трагедії. «Яка допомога! — не приховував емоцій голова профкому Віктор Толстих. — У нас заборгованість у зарплаті шість місяців». А буквально через кілька днів на колегії Мінвуглепрому пролунало: із 9,4 мільйона гривень, виділених із резервного фонду Кабміну на ліквідацію наслідків аварії на шахті імені Скочинського, не за призначенням витрачено 2 мільйони.

То чи не нагадує сама наша держава таке собі товариство з обмеженою відповідальністю, де ані закони, ані сам гарант дотримання Конституції нікому і нічого не гарантують? Де ступінь відповідальності обмежується констатацією фактів, у крайньому разі — висловленням привселюдного співчуття і прийняттям чергових паперових рішень. Тим часом гірник, який спускається в шахту, покладається лише на інтуїцію та на Бога — а на кого ж іще?

«Шахта — підприємство підвищеної небезпеки», — читає шахтар по дорозі до ствола. «Тату, ми чекаємо на тебе живого!» — проголошували плакати 20-річної давності. Але тоді перед татком принаймні не стояв безальтернативний вибір: або небезпека під землею, або голодні очі дітей. Сьогодні до професійного ризику додалися відчай і безвихідь, і спорожніле місце в гірницькому строю дуже скоро займає новий солдат. На війні як на війні.

Свого часу в Донецьку було відкрито своєрідний пам'ятник загиблим шахтарям — каплицю святої великомучениці Варвари, покровительки всіх, хто помер наглою смертю. Стоїть каплиця у сквері поруч із Центральним штабом воєнізованих гірничорятувальних частин. Коли звідси з ревінням вилітають жовті рятувальні автомобілі, місто насторожується: де цього разу?

Ліна КУЩ.

Як це не блюзнірськи звучить, але загинути в груповій аварії «краще», ніж у результаті поодинокого випадку

У номер

✓ Берлін

Жертв нацизму визнали рівними

Інформаційні агенції Німеччини поширили заяву уповноваженого бундесканцлера Отто Графа Ламбсдорфа, який очолив тимчасову комісію у справах жертв нацизму. У ній ідеться, що уряд ухвалив рішення про виплату однакового обсягу компенсацій усім остарбайтерам. Незалежно від того, у якій державі вони нині живуть.

Таким чином, уряд Німеччини нарешті перестав ділити жертви нацизму за гатунками. Однак сподіватися, що колишні українські примусові робітники в найближчому майбутньому, тобто вже з першого вересня, як, наприклад, громадяни США, одержуватимуть компенсації, на жаль, поки що не доводиться. У кількох судах Німеччини деяким українським позивачам відмовлено у позовах проти підприємств, які колись використовували їхню працю. Тому адвокатам ще не раз доведеться ламати свої юридичні списи в боротьбі за справедливість. Ця боротьба могла б скоротитися у термінах, якби вагоме слово на захист своїх громадян сказав український уряд.

✓ Сана

Випадковість чи теракт?

17 військовиків загинули внаслідок катастрофи в Ємені армійського вертольота. Серед загиблих — два генерали, один з яких був на посаді заступника начальника генштабу ЗС Ємену, і три полковники.

✓ Приштина

Знову потерпів миротворець

Збройний напад вчинено на німецьких миротворців у сербському краї Косово. За повідомленням зі штаб-квартири КФОР, троє невідомих з автоматичною зброєю і гранатометом наблизилися до одного із сіл з явним наміром зірвати релігійне свято. Але побачивши німецьких солдатів, які стежили за порядком, відкрили по них вогонь. Одна куля влучила в німецького десантника, якого завдяки бронежилету лише контужено. Нападникам удалося втекти й залишитися невідомими.

✓ Лісабон

Бики торжествують. Мер незадоволений

Суд міста Лісабон заборонив проводити в селищі Барранкосі кориди по-іспанському, тобто з убивством тварини. Селище відоме тим, що ось уже понад триста років наприкінці серпня тут проводять бій биків на іспанський кшталт, незважаючи на існуючу в країні заборону (у Португалії дозволено так звану тораду, в якій бик залишається живим). Мер Барранкоса попросив суд скасувати вердикт, попередивши, що інакше «слід чекати небажаних наслідків». «Важко собі уявити, що може статися, якщо на останньому етапі кориди, коли атмосфера досягне апогею, несподівано втрутиться поліція й заборонить убивати тварину», —заявив мер.

✓ Фотофакт

Сьогодні Індонезія святкує День незалежності, яку здобула 1945 року (до цієї події, до речі, причетна й Україна, яка тоді ініціювала розгляд індонезійського питання в ООН). Нині ця держава переживає часи політичної й економічної нестабільності. А тут ще — питання Східного Тимору: днями його мешканці провели масові демонстрації (на фото). Вони теж прагнуть бути незалежними.

За повідомленнями кореспондентів «ГУ» та зарубіжних інформагентств.
Фото АП.

Чечню можна й заасфальтувати. А що далі?

У пострадянській політичній свідомості вахабіти асоціюються із зарослими бородами мусульманськими фанатиками, мета життя яких — джихад, війна з невірними. Однак те, що вахабітів на війну з Росією очолили чеченські командири Шаміль Басаєв і Хаттаб, свідчить: фундаменталізм — лише засіб для розв'язання важливіших політичних проблем Північного Кавказу.

Росія ризикує повторити долю СРСР — із федеративної держави перетворитися на маленькі удільні князівства. Бої між «духами» і «федералами» докладно висвітлюють російські ЗМІ, та існує низка принципових моментів, які Москва замовчує, аби не афішувати внутрішні проблеми.

По-перше, головна причина, як вважає багато хто з експертів, спалаху війни прихована у боротьбі за каспійську нафту, запаси якої в цьому регіоні поступаються за обсягом лише покладам «чорного золота» в Перській затоці. Широкомасштабний видобуток нафти на Каспії може різко змінити ситуацію на нафтовому ринку не на користь арабських держав.

По-друге, сьогодні більшість російського політичного істеблішменту не тільки виправдовує жорстку боротьбу з бандитами, а й закликає уряд «вести килимове бомбардування, переорати Чечню й закатати її в асфальт, інакше вона нас закатає». Відомі політичні лідери дають військовикам карт-бланш у виборі засобів (у боях застосовують об'ємні й кулькові бомби, важку артилерію, засоби залпового вогню, вогнемети, міномети, бойові вертольоти і важкі бомбардувальники). Цього разу Москва не бажає повторювати помилки минулого, коли весь світ співчував Грозному завдяки численним репортажам зарубіжних журналістів про звірства російських федералів на чеченській землі — убитих і покалічених дітей, спалені села.

По-третє, на відміну від війни в Чечні, місцеве населення —дагестанці — не підтримує Шаміля Басаєва, який надто прямолінійно керується ідеями найвідомішого у світі терориста Че Гевари. Шамілеві Басаєву, його прибічникам і спонсорам сьогодні потрібна не тільки суверенна Чечня, а й «незалежність усього Північного Кавказу». Сам Басаєв бачить себе військовим і політичним лідером цілого Кавказького регіону і мріє про папаху легендарного імама Шаміля.

Голова Держради Дагестану Магомедалі Магомедов надіслав президентові Чечні Аслану Масхадову ноту протесту, звинувачуючи сусідню республіку у відкритій агресії проти народів Дагестану. Зусиллями місцевих політичних лідерів, лояльних стосовно Москви, створюються загони ополчення, яким роздають зброю і боєприпаси...

Кавказ завжди був головним болем Росії. Навіть у минулому столітті — за російських царів — релігійні війни на Кавказі не припинялися. Щоправда, «батькові всіх народів» навести порядок у цьому регіоні вдалося швидко: чеченців, інгушів, калмиків, турків-месхетинців було вигнано з рідної землі цілими родинами — із дітьми й дідусями, а чоловіків запроторено в табори. Можливо, саме історична пам'ять про колишні репресії і стала головним поштовхом до нинішніх воєн на Північному Кавказі.

Та сьогодні Кремль заклопотаний не так війною в Дагестані, як наступними виборами. А до збройного конфлікту долучаються Інгушетія та Північна Осетія, мешканці яких можуть бути невдовзі спровоковані на нові сутички між собою, внаслідок чого весь Північний Кавказ може вийти зі складу РФ.

Світлана ФІЛІМОНОВА.
Москва.

Продавці енергоносіїв об'єднуються

Можливість спільних поставок газу на ринки України і Європи обговорювано під час недавніх міжпарламентських переговорів Казахстану і Туркменистану. Обидві країни мають намір транспортувати газ існуючими трубопроводами, а також майбутнім транскаспійським шляхом через Туреччину.

Казахстан і Туркменистан мають намір співробітничати також у питанні транспортування нафти. Нині розглядаються два варіанти: спорудження трубопроводу Казахстан—Туркменистан—Іран і використання вже існуючого Павлодар—Чимкент—Сейді, звідки нафта йтиме залізницею до порту Туркменбаші на Каспії.

Казахстан також заявив про бажання купувати туркменський газ для своїх південних областей в обсязі до 3 млрд. кубометрів щороку. Туркменистан принципову згоду вже дав. Залишилося домовитися про оплату.

Тамара МОЛІНА.
Ашгабат.

«Шари» не буде. Треба працювати

Не буде жодних пільг для охочих вступити до Європейського союзу, стверджує Гюнтер Ферхойген, колишній міністр закордонних справ Німеччини й новий член Європейської комісії. У команді Романо Проді він відатиме питаннями розширення ЄС. Процедури розширення ЄС, які розроблялися довгі роки й запроваджені з березня минулого року, не змінюватимуть, цитує його висловлювання газета «Монд».

Це лише підтверджує думку, що в найближчому майбутньому Україні членства в ЄС не бачити.

До останнього часу вважалося, що навколо центрального ядра ЄС обертається три концентричні кола. Перше утворене асоційованими членами ЄС — кандидатами на вступ. Друге — державами, які невдовзі кандидатами стануть.

І третє коло — це сусідні держави, з якими співробітництво має стати інтенсивнішим, але які не мали реальних перспектив вступити в ЄС найближчим часом. Україну сміливо можна віднести саме до них.

Нині в цій системі Україна відійшла від центрального ядра. Представники ЄС постійно наголошують, що для вступу необхідні економічні перетворення в Україні і ширший доступ європейських товарів на її ринок. Запорукою демонстрації добрих взаємин ЄС вважає підписання нової угоди про торгівлю текстилем (вона передбачає зниження митних тарифів на торгівлю текстильними виробами до рівня 1996 року, збільшення квот на експорт з України), а також домовленість про закриття ЧАЕС до 2000 року.

Україна ж просить хоча б послабити режим антидемпінгових розслідувань, зняти з її економіки ярлик «неринкової», фінансувати закриття ЧАЕС і добудову компенсуючих ядерних реакторів.

Виконувати свої зобов'язання ЄС не поспішає. Прослідковується така тенденція: підтримувати лише ті країни, які беззастережно підтримують власне союз. Наприклад, і компенсація за збитки, завдані війною, й інвестиції Захід надає спершу Албанії, Македонії (вони були їхніми союзниками у війні в Косово) і аж ніяк не Сербії, Україні чи Росії. Хоча раніше йшлося про компенсації для всіх постраждалих від воєнних дій НАТО.

Андрій ЮРИЧКО.

Червоний Хрест нагадує про гуманність

Навіть у війни є межі. Навіть війна має вестися за правилами, які враховують повагу до людської гідності. Саме такими принципами керувалися підписанти Женевських конвенцій 12 серпня 1949 року. Через 50 років проблема поєднання війни та гуманності не втрачає своєї актуальності.

Ще від часів Анрі Дюнана (предтечі створення у 1863 році Червоного Хреста) і до нинішнього періоду чеченської, косовської війн людство не полишає надії зменшити наслідки збройних конфліктів.

Чотири Женевські конвенції 1949 року передбачають захист поранених або хворих у діючих арміях, а також санітарного персоналу і священиків у військах; осіб, що потерпіли від корабельної катастрофи; військовополонених; цивільного населення, яке перебуває в зоні конфлікту.

Нині конвенції ухвалено у 198 країнах світу. Україна ратифікувала ці документи в 1954 та 1990 роках. П'ять років тому наш Президент підписав Кодекс поведінки, що стосується військово-політичних аспектів. А торік Міністерство оборони України домовилося з Міжнародним комітетом Червоного Хреста (МКЧХ) щодо поширення знань про нього серед особового складу Збройних сил.

Мета міжнародного гуманітарного права — полегшити страждання людей під час збройних конфліктів і попередити прояви надджорстокості. Тож важливим кроком на шляху до його повної імплементації та дотримання стало підписання в липні 1998-го в Римі Статуту Міжнародного кримінального суду. Саме цей суд визначатиме провину військових злочинців.

Зараз непоодинокі випадки, коли самі члени Червоного Хреста стають жертвами війни, допомагаючи потерпілим. Так, зокрема, сталося в Чечні з шістьма лікарями. Побоюючись повторення таких ситуацій, у нинішньому дагестанському конфлікті спеціалісти Міжнародного комітету Червоного Хреста не беруть безпосередньої участі, а лише підтримують Російське товариство Червоного Хреста та Півмісяця.

Відсутність нового міжнародного порядку на руїнах холодної війни та збільшення арсеналу зброї у світі наштовхують на думку: Женевські конвенції ще надовго залишаться актуальними для нашого нестабільного світу. Отож девіз МКЧХ — **«Гуманність добродійна між битвами»** — стане щитом-захистом від варварського ставлення до людини й у майбутньому тисячолітті.

Юрій ЛІСНИЧИЙ.

Старикам повсюди в нас пече

Діна ПРОЦЕНКО — заступник голови Ради організації ветеранів України:

Настала друга половина 1999 року, проголошеного ООН Міжнародним роком людей похилого віку. І у нас в Україні формально його сприйняли — було створено Національний комітет з підготовки та його проведення. Кореспондент «Голосу України» звернувся до заступника голови Ради організації ветеранів України, члена вищеназваного Національного комітету Д. Проценко з проханням розповісти читачам, як проходить цей рік у нашій країні.

— Діно Йосипівно, на недавньому пленумі Ради ветеранів було дуже гостро поставлено питання: «Про необхідність рішучих дій органів державної влади, ветеранських та інших організацій щодо врятування ветеранів, всіх громадян похилого віку, які опинилися у найтяжчому становищі в суспільстві». Минуло вже більш як півроку. Що за цей час змінилося? Чим держава порадувала наших людей похилого віку?

— Радості мало. Життя престарілих людей в Україні, на жаль, залишається тяжким. Нині в нашій країні 14,5 мільйона пенсіонерів та інвалідів. З них 11 мільйонів перебувають у тяжкому становищі. Адже в державному бюджеті на поточний рік передбачено лише 25 відсотків коштів, необхідних для мінімальних соціальних потреб. Більшість ветеранів отримують пенсії у два рази нижчі за прожитковий мінімум та й ті не виплачуються по 5—8 місяців, особливо на селі.

Як відомо, на минулому пленумі ветеранів йшлося про необхідність усунути несправедливість у пенсійному забезпеченні, про повернення старим людям їхніх ощадних вкладів, про припинення розвалу медичного обслуговування, про притягнення до відповідальності тих державних чиновників, які відверто нехтують закони про соціальний захист людей похилого віку та інше. Рада ветеранів узагальнила всі ці болючі питання ветеранського життя і передала їх на розгляд Президентові, Верховній Раді, Кабінетові Міністрів. Наші пропозиції були повністю підтримані на парламентських слуханнях, що відбулися в травні. В них йшлося про невідкладні заходи щодо виконання законодавства про соціальний захист пенсіонерів, ветеранів та інвалідів і шляхи його вдосконалення. Парламент розробив конкретні рекомендації з цих проблем і зобов'язав Кабінет Міністрів вжити необхідних заходів щодо їх виконання. Проте й сьогодні наші люди похилого віку особливих змін на краще не відчувають. Прийняті Президентом укази і постанови Кабміну про підвищення мінімального розміру пенсій та інші поки що лише на папері. У більшості областей, особливо в сільській місцевості, виплата пенсій і до сьогодні затримується.

Дуже гостра проблема — медичне обслуговування ветеранів. Програма «Здоров'я людей похилого віку», затверджена Президентом, не забезпечується фінансами. Особливо в тяжкому становищі опинилися міські, районні та сільські лікарні, де від старих людей вимагають приносити не лише свої ліки, а й простирадла, тарілки, виделки тощо. Враховуючи таку ситуацію, Рада організації ветеранів України за підтримки Міністерства охорони здоров'я та Медпрому ініціювала створення аптек для ветеранів та пенсіонерів, у яких ліки продають за цінами виробника, без торговельних накруток, що на 30—50 відсотків дешевше. Такі ветеранські аптеки вже працюють у Києві, Полтаві, Тернополі, Львові та інших містах. Передбачається, що вони братимуть на себе й додаткові функції — відпускати ліки в кредит, доставляти їх престарілим людям додому, видавати інвалідам візки напрокат тощо.

У торговельному забезпеченні людей похилого віку заслуговує уваги досвід Кривого Рогу, Одеси, Хмельницького, ряду інших регіонів, де органи місцевої влади закріплюють ветеранські магазини за конкретними підприємствами, які поставляють товари без націнок, допомагають їм транспортним обслуговуванням, утриманням приміщень, що дає змогу знижувати ціни на товари. Місцеві ради ветеранів всіляко підтримують таку практику. І рада ветеранів України намагається поширювати їхній досвід, особливо в спільній роботі з владою, господарськими та громадськими структурами — з держадміністраціями, профспілками, товариством Червоного Хреста та іншими. У центрі такої роботи — пошук місцевих резервів і можливостей: акумуляція позабюджетних коштів, створення добročinних фондів допомоги — грошових і матеріальних, встановлення доплат до пенсій колишнім працівникам підприємств, система відпуску пенсіонерам за зниженими цінами продукції КСП, створення умов для розвитку «ветеранської садиби», садогородництва. Є багато інших форм матеріальної допомоги пенсіонерам, ветеранам, інвалідам. Досвід спільної роботи ветеранських, державних, господарських та інших організацій щодо надання допомоги людям похилого віку нами узагальнено останнім часом по Черкаській, Дніпропетровській, Хмельницькій, Чернігівській та інших областях. Поширюємо його по всій Україні. Проте розв'язання кардинальних проблем життєзабезпечення старшого покоління — справа насамперед всієї держави, Президента і владних структур.

* * *

На запитання: «Які проблеми життєзабезпечення наших старих людей вирішив Національний комітет з проведення в Україні Міжнародного року людей похилого віку?» Діна Йосипівна з відповіддю утрималась. І її можна зрозуміти. Ще в 1998 році, коли комітет очолив колишній віце-прем'єр М. Білоблоцький, було розроблено й затверджено Кабміном «Основні заходи щодо проведення в Україні Міжнародного року громадян похилого віку». У них були чітко визначені чотири основні напрями державної турботи про наших людей поважного віку. Це: соціально-правовий захист людей похилого віку; соціально-побутове та медичне обслуговування; інформаційне забезпечення; організація вільного часу й творчості. Та незабаром М. Білоблоцького було призначено керівником адміністрації Президента, а Національний комітет очолив віце-прем'єр В. Смолій. На цьому все й зупинилося. Відверто ігнорується не лише виконання намічених раніше заходів, а й рекомендації парламентських слухань стосовно невідкладних заходів виконання законодавства про соціальний захист пенсіонерів, ветеранів та інвалідів. У вищих державних чиновників і сьогодні тверда позиція: старики, рятуйтеся самі! А старики голодують, хворіють, помирають.

Постановою Верховної Ради України передбачено у жовтні на Дні уряду заслухати його інформацію про хід виконання рекомендацій відносно соціального захисту пенсіонерів, ветеранів та інвалідів. Доживемо — побачимо, як держава турбується про старше покоління свого народу.

Володимир ЧЕРКАС.

Огляд листів

Прислухайтеся, можновладці!

У селі Великі Кринки, що на Полтавщині, відбулися збори місцевої організації ветеранів війни і праці. Йшлося про те, як нині виживати старшому поколінню селян у надзвичайно складних економічних умовах. Учасники зборів надіслали редакції «Голосу України» звернення до Президента та інших керівників держави, яке підписали голова місцевої ради ветеранів Н. Москаленко, його заступник Л. Яресько та ще 68 учасників зборів.

Згадуючи голодомори 33-го і 47-го років, які вони пережили, ветерани пишуть:

«А що тепер? На ту мізерну пенсію, яку нам нараховано, неможливо нормально прохарчуватися, не те щоб купити паливо на зиму чи щось з одягу. Та й цю пенсію платять з великою затримкою. А як же розраховуватися за електроенергію, купити балон газу, ліки? Працюючи, ми відкладали гроші про чорний день в Ощадбанк, але тепер не можемо їх одержати, а за такого життя до 80 років не кожен з нас дотягне. Вести натуральне господарство ми вже не можемо, бо сили свої віддали державі, яка нині від нас відвернулася.

Обираючи Президента, депутатів, ми вірили, що вони зважать на наші потреби, проблеми. На жаль, так не сталося... Невже, створюючи нам жахливе життя, цим ви рятуєте країну?»

Звертаючись до керівників держави, ветерани села вимагають уже нині розпочати виплату їм заощаджень з Ощадбанку; переглянути пенсії, щоб вони відповідали трудовому внеску кожного; виплачувати пенсії вчасно; подбати про забезпечення села паливом на зиму та іншими комунальними послугами.

«Це не тільки наші вузькорегіональні проблеми, —йдеться у зверненні, — вони типові для всіх ветеранів села України. Ми, ті, хто все життя ростили хліб, не хочемо нині помирати, не маючи його й шматочка, жити в нетоплених хатах, не мати змоги відкласти гроші на власне поховання».

Увічнимо подвиг земляків

З таким листом-закликом звернувся до редакції пенсіонер П. Дзюба з міста Борисполя, що на Київщині. Вітаючи видання «Книги пам'яті України», яка присвячена світлій пам'яті воїнів, полеглих у Великій Вітчизняній війні 1941—1945 років, він повідомляє, що уважно розглянув другий том книги по Київській області і знайшов у ній багато помилок. Це свідчить про безвідповідальність службових осіб, які подавали до книги списки полеглих, і легковажне ставлення редколегії до видання цього тому. Автор листа наводить конкретні приклади:

Стор. 230. «Гайовий Іван Григорович. Рядовий. Загинув 18.01.1943 р. Похований у с. Ходорів Миронівського району Київської області». Але ж тоді Київську область ще не було визволено від фашистів.

Стор.235. «Олишевець Феодосій Ілліч. 1909 р. Рядовий. Помер від ран 05.02.1943 р. Похований у смт Макарів Київської області». І знову-таки Київська область на той час ще не була визволена, а Олишевець Ф. І. був призваний в армію восени 1943 року.

Автор наводить і деякі інші приклади. А ще наголошує, що до Книги пам'яті України чомусь не були занесені імена загиблих партизанів та українських громадян, страчених фашистами в роки окупації. Є недоліки і в томах книги, присвячених іншим областям. Як повідомили автору у видавництві «Молодь», до книги плановано видати додаток, у якому виправлять помилки та інші недоліки.

«Мені здається, — пише П. Дзюба, — що випуск додатка без достатньої підготовки не дасть бажаного. Доцільно було б проаналізувати всі томи за участю місцевих рад, первинних ветеранських та інших громадських організацій, зібрати дані про загиблих земляків — партизанів, а також патріотів, страчених у фашистських катівнях, і внести до додатку їх імена. Адже що може бути священнішим для нащадків, ніж дорогі імена їхніх предків, які своїм героїзмом відстояли рідну землю і врятували світову цивілізацію від фашистського поневолення».

У номер

✔ Київ

У небо злітають нащадки «Маестро»

Ім'я Леоніда Бикова, таке знайоме і близьке шанувальникам кіномистецтва, присвоєне одній з ескадрилей 8-го авіаполку винищувачів, дислокованого на Київщині. Тут за підсумками кожного півріччя визначатиметься найкращий «маестро». Так, пам'ятаємо, у фільмі «У бій ідуть самі старики» називали героя Бикова — командира ескадрильї Титаренка — його бойові товариші.

Прізвища кожного з асів заноситимуться до символічної льотної книжки митця. Переможцю надаватиметься право продемонструвати над аеродромом фігури вищого пілотажу. А політ цей відбуватиметься на бойовій машині з таким само, як у кінокартині, бортовим номером «70», повідомляє ДІНАУ.

✔ Рівне

Торговому дому — людські умови!

У Рівному стає до ладу новий великий ринок на вулиці Здолбунівській. Ще один, менший за розміром, відкривається поруч із Центральним ринком.

Це дозволить міській владі вивільнити від торгового люду вулиці Шевченка, Пересопницьку, Шкільну, Замкову та Сагайдачного.

✔ Чернівці

Цілющі хвойні лапки

Хвойні лапки, які заготовляють у буковинських лісах, стали сировиною для виробництва надзвичайно цінної ефірної олії, випуск котрої освоєно на Українській державній станції захисту рослин, що розташована у селі Бояни Новоселицького району Чернівецької області.

Впроваджена технологія доволі складна і трудомістка. Але затрачені зусилля окуповуються сторицею. Ефірна олія, яку поки що завозять в Україну з-за кордону, має великий попит у фармації — її використовують для виготовлення рідкісних лікарських препаратів. Застосування в медицині знаходить навіть вода, що залишається після технологічного процесу. Збагачена хвоєю, вона допомагає позбутися артритів, радикулітів та низки інших поширених хвороб, повідомляє ДІНАУ.

✔ Луганськ

Свята експозиція

Виставку ікон діючих церков Луганщини — «Українська народна ікона» — відкрито в обласному художньому музеї ім. Артема. Тут у рамках заходів, присвячених 2000-річчю Різдва Христового, розпочала роботу науково-практична конференція «Роль музеїв у збереженні пам'яток сакрального мистецтва». Крім зразків традиційного іконопису, на виставці представлені роботи народних майстрів та умільців, виконані з застосуванням різноманітних стародавніх технологій, у тому числі й гаптовані шовком, повідомляє ДІНАУ.

✔ Фотофакт

Понад мільйон двісті поросят вирощено за 25 років роботи у ВАТ «Коржівське», що у Баришівському районі на Київщині.

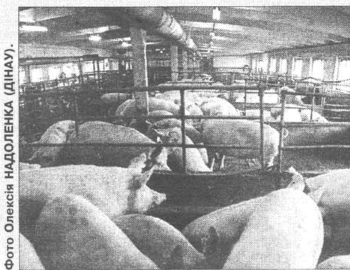

Фото Олексія НАДОЛЕНКА (ДІНАУ).

Діабет — загроза материнству

Здоров'я

Планування сім'ї є важливим етапом у житті подружжя. Особливого значення воно набуває у хворих на цукровий діабет. У багатьох жінок захворювання виникає ще в дитячому віці й на час шлюбу вже достатньо вражає судинну систему. Що, в свою чергу, створює вагітним несприятливі умови для розвитку плода. Наш кореспондент попросив головного спеціаліста Інституту педіатрії, акушерства й гінекології доктора медичних наук Миколу СОЛОНЦЯ відповісти на кілька запитань.

— Миколо Івановичу, які шанси народити здорову дитину у хворої на цукровий діабет?

— Впровадження в практику інсулінотерапії та спеціального диспансерного нагляду за вагітними поліпшило акушерський прогноз, але не вичерпало проблеми. За цієї патології ще зустрічаються випадки материнської смертності, мертвонародження, загибель дітей.

Тому питання про можливість виношування вагітності у кожному випадку потрібно розглядати після всебічного обстеження та оцінки функціонального стану внутрішніх органів. Не рекомендовано планувати дитину хворим з недостатньою компенсацією цукру в крові. Схильним до гіпоглікемії та кетоацидозу у разі значних судинних ускладнень очей, нирок, печінки, серця. За поєднання діабету з активними формами туберкульозу.

— Чи успадковується діабет?

— Виникнення цієї хвороби у дитини, батьки якої хворі на цукровий діабет, не є обов'язковим. Тобто успадковується схильність до хвороби, яка може реалізуватися під впливом різних інфекцій: кору, гепатиту, паротиту, краснухи тощо. Також від стресу, переїдання, зловживання їжею, багатою вуглеводами.

Якщо один з батьків хворий на діабет першого типу, то ризик успадкування може досягти 20 відсотків. Різко зростає виникнення хвороби в малюка, коли обоє батьків хворіють на діабет першого типу або в сім'ї вже є дитина, котра захворіла.

— Як впливає вагітність на перебіг цукрового діабету, а хвороба на виношування плода?

— На початку вагітності потреба в інсуліні, як правило, зменшується. Після 16 тижнів поступово зростає, і наприкінці її доза інсуліну може перевищувати в 1,5—2 разу норму, що була до зачаття. В перші два-три дні після пологів доза інсуліну різко знижується, а потім зростає. На кінець тижня діабет входить у звичайне русло, з тим самим ступенем порушення вуглеводного обміну та потребою інсуліну, яка була в хворої до вагітності.

Негативний вплив хвороби на вагітність часто-густо проявляється у другій її половині. Коли у хворих трапляються викидні, пізні токсикози, багатоводдя, передчасні пологи.

— Як має харчуватися вагітна-діабетик?

— Така само дієта, як до зачаття. Лише збільшується в їжі кількість білка, вітамінів. До раціону також включають продукти, багаті на ліпотропні речовини (метіонім, ліпоєва кислота, ліпамід) та антиоксиданти (вітамін Е).

Харчування повинне бути дробне: 5—6 разів на день. І тісно пов'язане з ін'єкціями інсуліну. Тобто максимум дози має збігатися з підйомом рівня глюкози в крові після їжі.

— Чи є в Україні спеціальні акушерські заклади для вагітних з цукровим діабетом?

— На зразок таких, які є в розвинених країнах, на жаль, немає.

Акушерська допомога надається у відділеннях внутрішньої патології, що є у великих пологових будинках. У багатьох з них в штатному розкладі навіть не передбачена посада лікаря-діабетолога.

Система нагляду за вагітними в ендокринологічних диспансерах, жіночій консультації загального типу, пологовому будинку не виправдовує себе. Вона не забезпечує надійного зв'язку між лікарями-діабетологами та акушерами-гінекологами, наступності в їхній роботі. А відтак і перша зустріч хворої з лікарем відбувається за наявності вагітності...

— Через це й вирішили відкрити в інституті першу в Україні школу самоконтролю за перебігом діабету у дівчаток та жінок репродуктивного віку?

— Своєчасна підготовка до вагітності, знання, котрі отримають тут майбутні матері, дозволять досягти кінцевої мети — народження здорової дитини.

Віталій КРАСНЮК.

Фото Сергія КОВАЛЬЧУКА.

Аби жити до ста, треба просто правильно дихати?

Кожен шукає свій шлях до довголіття. Одні роблять ставку на лікувальне голодування, інші дотримуються системи йогів. Хтось займається фізкультурою, нарощуючи м'язи. Біохімік Володимир Фролов впевнений, що проживе «у здравії» до 100 років, а то й більше завдяки винайденому ним засобу немедикаментозного оздоровлення та омолодження.

У 80-ті у нього з'явилася низка проблем зі здоров'ям: астма, виразка шлунка, камені в нирках. Фролов намагався опанувати різні дихальні методики — але марно. Тоді-то й з'явився на світ тренажер, побудований за принципом дихання китів і дельфінів. Люди у білих халатах лише руками розвели: завдяки щоденним тренінгам з апаратом власної конструкції винахідник не лише позбувся своїх небезпечних хвороб. Його організм, констатують лікарі, працює, «як годинник».

«Диво» це фахівці пояснюють просто: дихання на тренажері Фролова різко підвищує енергетичні властивості еритроцитів крові, які ініціюють енерговиробництво та енергообмін у тканинах. Звідси й друга молодість. Винахідник переконаний, що його дітище допомагає від цілого букета хвороб, серед яких безсоння, бронхіт, алергія, гіпертонія, артрит. Інтенсивно тренуючись, можна поліпшити слух та зір і навіть поновити здатність розрізняти запахи.

Галина СТЕБЛИК.

Пропозиції

Налітай, хто хоче хату!

До того ж хату дешеву — за якихось дві-три тисячі гривень. Де, питаєте, є така дармовинка? А на Рівненщині! У Млинівському і Демидівському районах. Там набудували того житла видимо-невидимо. Для «чорнобильських» переселенців з Дубровицького району. Звели школи, магазини, цехи з переробки сільгосппродукції, АТС, швейне підприємство.

Декотрі мешканці радіаційно забрудненої зони ризикнули перебратися на благодатні землі. Та допікала їх неможливість знайти роботу — ні в тутешніх КСП, ні в Луцьку. І земельки мало виділили — всього по 25 соток. Лісу нема, як на старому місці, — не заробиш копійчину на ягодах та грибах. Одне слово, відмовляються переїжджати. І радіація не страшить...

Тож об'єкти незавершеного будівництва, що мають 50—60 відсотків готовності, продають з аукціонів. Їх пропонують не лише мешканцям Рівненщини, а й Волині, інших областей. А що залишається робити? Кабмін ще чотири роки тому припинив фінансування, а без грошей — яке будівництво? Та й, зрештою, для кого, якщо люди не бажають переселятися?

Отже, налітайте, хто бажає. Може, хоч трішки вдасться відшкодувати величезні державні витрати.

Сергій МЕЛЬНИЧУК.

Рівненська область.

Колектив Національної асоціації цукровиків України «Укрцукор» висловлює глибоке співчуття заступникові голови правління асоціації Коднєву Володимиру Васильовичу з приводу тяжкої втрати — смерті його матері

Тетяни Дмитрівни.

Бизнесмен должен быть честным!

Иначе ему грозит банкроство, считают в юридической компании «Правэкс—Эстоппель»

Подобных компаний в Украине — единицы. И, пожалуй, самая крупная из них — «Правэкс—Эстоппель», входящая в состав всем известного концерна «Правэкс». Ее уникальность заключается в том, что сотрудники фирмы берутся абсолютно легальными и правовыми методами решать проблемы возврата долгов. Ведь ни для кого не секрет, что нынешнее кризисное состояние экономики страны предопределяется чуть ли не массовыми неплатежами участников рыночных отношений, а это ведет к дальнейшему росту и без того немалой дебиторской задолженности. Причем, не только по платежам в бюджет, но и между предпринимателями.

Причин такого положения дел — уйма. Это и желание определенной части «бизнесменов» получить прибыль за счет своих партнеров, и уверенность некоторых структур (в первую очередь, ряда государственных учреждений, финансируемых из бюджета) в своей абсолютной безнаказанности, и отсутствие у кредиторов рычагов для воздействия на своих должников в силу разных «весовых» категорий, и недостаточное юридическое обеспечение подавляющего большинства предпринимателей, а то и попросту отсутствие средств на ведение дел в судах.

С целью решения проблем взаимной дебиторской задолженности между субъектами предпринимательской деятельности и была создана год назад универсальная компания «Правэкс-Эстоппель». С первого дня своего существования компания публично заявила о том, что ее главная задача — взыскание долгов только с помощью экономико-правовых механизмов. Кстати сказать, в этом ее принципиальное отличие от компаний, которые предлагают услуги по «выбиванию» долгов», поиску, а вернее — розыску должников и т. п.

За год работы в «Правэкс-Эстоппель» обратились за помощью около 350 самых различных клиентов: от частных предпринимателей — до крупнейших государственных учреждений.

— Подавляющее большинство дел мы завершили успешно, — рассказывает руководитель компании, опытный юрист Анатолий Свинцицкий. — Вот совсем недавно по решению суда взыскали с одного из должников 37 миллионов гривен. Удалось выиграть дела у Министерства обороны Украины, Азовского морского пароходства, Киевского областного управления мелиорации... Произвели также списание денежных средств с Госказначейства в сумме 8 миллионов гривен, с Кременчукской табачной фабрики, ряда городских и областных исполкомов, некоторых крупных коммерческих структур, банков, страховых компаний с громкими именами. Благодаря этому, наши клиенты смогли получить причитающиеся им миллионные средства.

В деятельности «Правэкс-Эстоппели» есть и еще один немаловажный фактор, не имеющий отношения к финансам. Речь идет о развитии судебно-арбитражной практики в направлении справедливого разрешения относительно новой для нее категории дел. Невероятно, но факт: сегодня, благодаря ей и подобным юридическим компаниям, судебные органы уходят в своих представлениях о справедливости от стереотипов времен тоталитаризма, когда считалось, что интересы государственного юридического лица или любого госоргана важнее интересов предпринимательской структуры или отдельного гражданина. А это значит, что Конституция страны становится законом прямого действия.

В концерне «Правэкс» вообще и в компании «Правэкс-Эстоппель» в частности, считают, что бизнесмен должен быть честным и строго в срок выполнять свои обязательства. А если находится предприниматель, строящий свои отношения с партнерами на обмане, он должен четко усвоить, что есть компания «Правэкс-Эстоппель», которая законными методами примет все возможные меры для разорения обманщиков.

— Это справедливо! — считает учредитель концерна «Правэкс», народный депутат и заслуженный юрист Украины Леонид Черновецкий. — Ведь наш девиз: нечестных в бизнесе быть не должно, а честными быть выгодно!

Константин РЕМИЗОВСКИЙ,
пресс-атташе концерна «Правэкс».

Компания «Правэкс-Эстоппель».
Киев, Кловский спуск, 9/2,
тел. 573-92-86, 261-04-27.

Українське торгове рибопереробне акціонерне товариство «УКРРИБА»

повідомляє, *що 1 жовтня 1999 року о 15-й годині в приміщенні актового залу українського науково-дослідного інституту кардіології ім. М. Д. Стражестко за адресою: 251154, м. Київ, вул. Н. Ополчення, 5, відбудуться загальні збори акціонерів.*

Порядок денний:

1. Звіт дирекції про результати господарської діяльності АТ «Укрриба» за 1998 р. та перспективи розвитку товариства.
2. Звіт ревізійної комісії про фінансово-господарську діяльність АТ «Укрриба» в 1998 р.
3. Затвердження річного звіту та балансу АТ «Укрриба» за 1998 р.
4. Затвердження рішень, прийнятих радою акціонерів АТ «Укрриба» протягом року.
5. Внесення змін до статуту.
6. Різне.

Реєстрація учасників зборів проводиться з 13.00 до 15.00 в приміщенні інституту.

Для участі у зборах акціонерам необхідно мати документ, що посвідчує особу, представникам акціонерів додатково доручення, оформлене згідно з чинним законодавством.

Телефони для довідок: 276-70-65, 276-90-50, факс 276-22-84.

Дирекція АТ «Укрриба».

Правління ВАТ Ужгородська ПМК «Агробуд»

повідомляє, *що загальні збори акціонерів відбудуться 1 жовтня 1999 року об 11.00 за адресою: м. Київ, вул. Кудрявський узвіз, 2, к. 8.*

Порядок денний:

1. Звіт Голови Правління.
2. Звіт Ревізійної комісії.
3. Затвердження Статуту у новій редакції.
4. Вибори керівних органів.
5. Затвердження угоди з незалежним реєстром.

Початок реєстрації о 9.00. При собі мати паспорт.

Товариство з обмеженою відповідальністю «Регістр».

ООО ***«Компания «Торговый Дом»*** *объявляет о своей ликвидации.*

Претензии принимаются в течение месяца по адресу: г. Киев, ул. Дарвина, 8, кв. 40.

Арбитражным судом Донецкой области (340105, Донецк, бульвар Пушкина, 34) возбуждено дело № 5-128Б о банкротстве ООО «Фирма-Марица» (340048, Донецк, ул. Артема, 102-А, тел. 932890, р/с 26006301530450 в Киевском отделении ПИБ г. Донецка, МФО 334271, ОКПО 20341973).

Претензии принимаются в течение месяца со дня опубликования.

Шановні акціонери!
1 жовтня 1999 року об 11 год. у клубі цукрозаводу (Рівненська обл., Острозький р-н, с. Оженин-1) відбудуться позачергові збори акціонерів ВАТ «Острозький цукровий завод».

Порядок денний:

1. Зміни до Статуту ВАТ.
2. Про готовність ВАТ «Острозький цукровий завод» до переробки врожаю цукрових буряків 1999 року в умовах Закону України «Про державне регулювання виробництва і реалізацію цукру».
3. Різне.

Реєстрація проводиться в день роботи зборів. Для реєстрації при собі мати документ, що посвідчує особу.

Правління.

МНВП «Логос» *перетворено* в ТОВ НВЦ «Логос»

«Арбитражный суд Луганской области (348000 г. Луганск, пл. Героев ВОВ, 3а) возбудил дело № 9/69 б о банкротстве общества с ограниченной ответственностью «Квад» (ул. Челюскинцев, 92 а, текущий счет 260013000422 в Ленинском отделении АКБ «Укрсоцбанк» МФО 304364).

Претензии кредиторов принимаются в течение месяца со дня опубликования объявления.

Предприятие ООО «Торговый дом «ШТОРМ»,

зарегистрированное в Печерской райадминистрации 06 мая 1998 года, ликвидируется.

Претензии принимаются в течение месяца ***по телефону 229-04-96.***

«В Арбітражному суді м. Києва (252030, м. Київ, вул. Б. Хмельницького, 44-в) знаходиться справа № 4/331 б, порушена за заявою Промінвестбанку України про визнання банкрутом Товариства з обмеженою відповідальністю «Київресурс», п/рахунок 290309011/3467327 в Головному операційному управлінні Промінвестбанку України, МФО 300012, юридична адреса: м. Київ, вул. Чигоріна,57.

Заяви з майновими претензіями до боржника, а також заяви санаторів приймаються Арбітражним судом м. Києва протягом одного місяця з дня опублікування цього оголошення.

До уваги осіб, зареєстрованих в реєстрі акціонерів Здолбунівського ВАТ «ВОЛИНЬ»!

Правління ВАТ «Волинь (код ЄДРПОУ 00293054) повідомляє про зміну реєстроутримувача системи реєстру акціонерів ВАТ «Волинь».

Новим реєстроутримувачем відповідно до рішення загальних зборів акціонерів та договору-доручення № 9-98 від 29.10.98 р. є ТОВ «Партнер», код ЄДРПОУ 25410325, дозвіл ДКЦПФР № 409-Р від 27.03.98 р., адреса — 252135, м. Київ, вул. Дмитрівська, 71, тел./факс (044) 219-16-71. Ведення системи реєстру акціонерів ВАТ «Волинь» здійснюється ТОВ «Партнер» з дати отримання ним документів та інформації системи реєстру з 26 липня 1999 р.

Общество с Ограниченной Ответственностью ***Имекстрейд»*** *код окпо 25290097 объявляет о ликвидации.*

Претензии принимаются в течение 1 месяца.

В Арбітражному суді м. Києва (252030, м. Київ, вул. Б. Хмельницького, 44-В) знаходиться справа № 4/333 б, порушена за заявою Промінвестбанку України про визнання банкрутом Товариства з обмеженою відповідальністю «Алір», п/рахунок 290309011/3467026 в Головному операційному управлінні Промінвестбанку України, МФО 300012, юридична адреса: 252001, м. Київ-1, вул. Хрещатик, 15.

Заяви з майновими претензіями до боржника, а також заяви санаторів приймаються Арбітражним судом м. Києва протягом одного місяця з дня опублікування цього оголошення.

Товариство з обмеженою відповідальністю ***«Тоні-Креін»*** *(ідентифікаційний код 23516628) сповіщає про перереєстрацію у товариство з обмеженою відповідальністю* ***«Шмідт Україна.***

В Арбітражному суді м. Києва (252030, м. Київ, вул. Б. Хмельницького, 44-В) знаходиться справа № 4/332 б, порушена за заявою Промінвестбанку України про визнання банкрутом Інвестиційної компанії у формі закритого акціонерного товариства «Українська об'єднана система платіжних карток «Укарт», п/рахунок 290309011/5467406 в Головному операційному управлінні Промінвестбанку України, МФО 300012, юридична адреса: 252001, м. Київ-1, вул. Михайлівська, 22-б.

Заяви з майновими претензіями до боржника, а також заяви санаторів приймаються Арбітражним судом м. Києва протягом місяця з дня опублікування цього оголошення.

Арбитражным судом Харьковской области (310022, г. Харьков, пл. Свободы, 5, Госпром, 8-й подъезд), возбуждено дело № 4991/7-11 о банкротстве АО «Хакис», юридический адрес: г. Харьков, ул. Текстильная, 24, р/с 500467209 в Октябрьском отделении УАК ПИБ, код ОКПО 23150535.

Претензии кредиторов и санаторов принимаются в течение месяца со дня публикации объявления.

Втрачені Статут, Установчий договір та Свідоцтво про державну реєстрацію суб'єкта підприємницької діяльності ***ЗАТ «Монолог»*** *за № 03626, видане 10 грудня 1997 року Московською районною державною адміністрацією м. Києва, вважати недійсними.*

Арбітражний суд Чернігівської області (250000, м. Чернігів, вул. Леніна,43) 26.07.1999 р. порушив справу за № 9/134-б за заявою Прилуцького філіалу АППБ «Аваль» про банкрутство Приватного підприємства «Ініціатива» (251350, м. Прилуки-4, б.148 кв.30, р/р 260003980056, МФО 353241, код 24837145).

Претензії кредиторів та заяви санаторів приймаються протягом одного місяця із дня виходу даного оголошення.

У номер

✔ Київ

Мистецькі «обжинки» синьоокої Волині

«Волинь моя, краса моя». Під цією промовистою назвою в рамках Всеукраїнського огляду народної творчості в національному палаці «Україна» пройшов звітний концерт майстрів мистецтв і художніх колективів Волинського краю. І саме цими словами зі своєрідного гімну Волині почав свято пісні й танцю Волинський державний народний хор, який недавно відзначив двадцятиріччя. А далі заграв «Волинське весілля» заслужений народний самодіяльний ансамбль пісні і танцю «Колос». Створений у невеличкому селищі Торчин, він уже став лауреатом численних міжнародних фестивалів і конкурсів.

А що то за пісенне свято синьоокої Волині без легенди української народної пісні — тріо Мареничів? Разом з ними порадували глядачів дует «Світязь». І, звісно, український «соловейко», лауреат Державної премії імені Тараса Шевченка, народний артист України Василь Зінкевич.

✔ Черкаси

Пам'ять завжди милосердна

Тривалий час Німецька народна спілка догляду за військовими похованнями домагалася дозволу перепоховати німецьких воїнів, загиблих під час Корсунь-Шевченківської битви у другій світовій війні. Після переговорів було підписано угоду між урядами Німеччини та України про догляд за могилами військових в обох країнах.

Згідно з міжурядовою угодою та з дозволу Корсунь-Шевченківської райдержадміністрації та райради німецька сторона почала працювати у селах Шендерівці, Комарівці, Хильках, де містяться найбільші поховання німецьких солдатів. Останки переправляють на збірний пункт поблизу Києва. Усі роботи з перепоховання ведуться коштом Німецької народної спілки.

✔ Луцьк

Народ, що забуває минуле, ніколи не буде нацією

У Луцьку на громадських засадах створюється Волинський військовий музей. Його головна мета — виховувати українську молодь на правдивій інформації, національне військо — на патріотичних історичних традиціях.

Значну допомогу у розв'язанні проблемних питань надали народні депутати С. Стецько, В. Чорновіл, І. Юхновський, І. Білас, генерали В. Мулява і О. Скіпальський, директор Інституту досліджень діаспори І. Винниченко, редактор тижневика «Українська думка» С. Фостун (Велика Британія). З глибоким розумінням до справи створення музею підійшло керівництво Збройних сил України. Розуміючи, що шлях від ідеї до реалізації дуже складний та важкий, громадська організація «Джерела» звертається до колишніх вояків, до ветеранів, до всіх українців з проханням допомогти підняти із землі «останки» нашої військової історії, допомогти з'єднати минуле, сучасне і прийдешнє.

✔ Фотофакт

У Ялті відпочивальники мають змогу спостерігати театралізовані дійства за участю дельфінів та сивучів.

Фото Олександра КЛИМЕНКА.

У машині був Президент

Фейлетон

(Початок на 1-й стор.).

Кум бере ферзя і довго його тримає у повітрі, перш ніж оголосити шах. Це у нього така звичка, щоб на нервах пограти.

Раптом дикторка УТН каже: шановні телеглядачі, редакція приготувала для вас творчу новинку: відгадайте загадку.

Кум поставив ферзя на місце і перевів погляд на телеекран. Гірською дорогою мчала міліцейська машина з увімкнутою сиреною, за нею поспішала інша. На перехрестях і поворотах метушилися даїшники, сердито розмахували руками водії, яких зігнали з траси на узбіччя.

«Що це?» — питав телеекран. Зйомки художнього бойовика? Міліцейська операція «Перехват»? Чи поїздка спікера парламенту у Крим на відпочинок?

— При чому тут спікер? — звівши брови, сказав кум. — У машині був Президент.

І знову взявся за ферзя.

— Ой, — озвалася з кухні кума Свєта, — ти вже так прямо й розпізнав...

— Президента тепер розпізнає й німовля, — сказала моя Катерина, яка повернулася з вулиці і чула тільки останню фразу. — Його сто разів на день по телевізору показують...

— З піснею про Сталіна починаєм день, кращих ми не знаємо на землі пісень, — продекламувала теща вірша, якого вчила у школі.

— Шах! — оголосив кум і опустив ферзя на дошку. — Не дискутуйте. Вам говорить водій-професіонал: у машині сидів не спікер, а Президент.

— Спікер, брокер, і де вони таких слів набрали? — не здавалася кума Свєта. — Ось покажуть удруге, програєш, побіжиш по півлітру.

— Професіонали не програють, — відповів кум.

— Але якщо у машині справді Президент, то редакції дадуть по шапці, — скромно мовила моя Катерина.

— При чому тут редакція? — заперечив кум Василь. — Це команда. Команді сказано «фас», вона й «фасує»...

— Щоб людей проти настроювати, — мудро зауважила теща.

Аналітиків перебила дикторка. На екрані, як і обіцяли, епізод повторювали: знову замиготіла міліцейська машина, завила сирена, заметушилися даїшники.

Усі замовкли і уп'ялися у телевізор.

— Мелькнуло, нічого не розбереш, — зітхнула теща.

— А мені наче спікер, — боязко сказала кума Свєта, дивлячись на кума Василя.

— А мені наче Президент, — тихо сказала моя Катерина. — Він мені навіть снився сьогодні.

Сумніви розвіяли відповіді телеглядачів. Буцімто понад 60 відсотків тих, хто додзвонився до редакції, загадку відгадали так: це спікер парламенту на відпочинок у Крим їде. Так запевнило наше супернезалежне телебачення.

— Ага! — радісно вигукнула кума Свєта і на всяк випадок відступила до моєї тещі, щоб не потрапити під гарячу руку чоловіка.

— Дурять народ, — буркнув кум-професіонал. — Коли Голова парламенту їде, даїшники так не метушаться. Точно кажу.

До кімнати влетіла заплакана десятиліття Настя.

— Тату, скажи, що таке маразм? — запитала донька у кума.

— А що сталося? — насупив брови кум, закриваючи конем свого короля від шаха.

— Микита кидає на нас собачими кізяками і кричить: маразм.

— Я цих собачників повбивала б, — сказала теща. — Усі двори загиджені, немає де дітям гратися...

— Це вам не заграниця, — сказав кум Василь, який один раз у житті побував туристом за кордоном і не денебудь, а в Англії. — Там хазяїн виводить собаку на вулицю і бере з собою совочок, кульочок та віничок. А як нема совочка, кульочка та віничка, то йому полісмен такий штраф влпить, що гикавка нападе.

— Мат! — сказав я, підперши кумового короля пішаком.

Кум обвів усіх сердитим поглядом і перекинув дошку. Фігури розсипалися по підлозі.

— Маразм? — тихо спитала з-за тещиних плечей кума Свєта.

Анатолій КАРАСЬ.

Спорт

Ще не відомо, кому поталанило ...

З м'ячем Юрій Максимов, його знову викликано до національної збірної

Футбол. Чемпіонат країни. Вища ліга. 8-й тур.

«Прикарпаття» —- «Металург» Зп. 0:0. 12 000.

«Металург» М — «Ворскла». 2:1. 9 500. 0:1 Кобзар, 8, 1:1 Пантілов, 23, з пенальті, 2:1 Бабич, 61.

«Металіст» — «Таврія». 2:1. 15 000. 1:0 Рудняк, 7, 2:0 Кирлик, 13, 2:1 Осипов, 47.

«Карпати» — «Зірка». 3:0. 7 000. 1:0 Ковалець, 28, 2:0 Танасюк, 69, 3:0 Семочко, 87.

«Чорноморець» — «Металург» Д. 0:1. 3 500. Шищенко, 35.

	В	Н	П	М	О
Кривбас	5	1	0	13—4	16
Металіст	5	1	1	10—6	16
Динамо	4	1	0	12—4	13
Металург М	4	0	3	15—8	12
Карпати	4	0	3	12—7	12
Металург Д	3	2	2	7—8	11
Ворскла	3	1	3	11—8	10
Металург Зп	3	1	2	7—7	10
Шахтар	3	1	2	6—2	10
ЦСКА	3	1	2	8—3	10
Таврія	2	1	4	8—11	7
Нива	1	3	2	7—6	6
Прикарпаття	0	4	3	4—10	4
Чорноморець	1	0	6	2—19	3
Зірка	0	3	4	4—4	3
Дніпро	0	2	4	4—13	2

Відзначимо перемогу «Металіста», який вдома здолав несамовитий опір кримчан. Тепер харків'яни за кількістю очок наздогнали лідера. Але у «Кривбаса» ліпша різниця забитих і пропущених м'ячів.

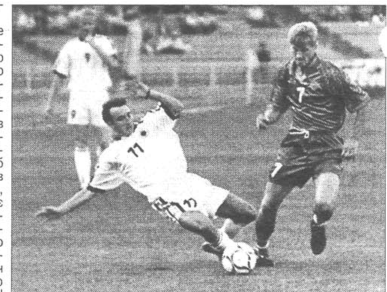
Поки ще не відчули смаку перемоги футболісти «Прикарпаття». Хоча звели внічию матч із досить сильним суперником. Отак по крихті іванофранківці, де можуть, збирають очковий доробок. Поступово згуртується практично новий склад команди. І, дивись, незабаром таки прийде до прикарпатців очікувана перемога. Щоправда, розраховувати на неї підопічним Ігоря Яворського в наступному турі (21 серпня) буде вкрай важко. Адже вони гостюватимуть в Донецьку, у «Шахтаря».

Хоча, як-то кажуть, чого не трапляється на білому світі. Тим більше, що клуб, який на весь голос заявив про чемпіонські претензії, демонструє гру, далеку від бажаної. Від слів до діла, як бачимо, поки далеченько. Он навіть земляки з «Металурга» випередили в турнірній таблиці «Шахтаря».

У зв'язку з цим дуже дивують протести, що лунають із цього шановного клубу, зокрема від його наставника Анатолія Бишовця, з приводу перенесу матчу гірників з «Динамо» на прохання тренерів збірної. З такою грою, котру демонструє нині «Шахтар», йому важко було б розраховувати на успіх в поєдинку з чемпіоном, який поступово набирає високу швидкість, перебуває в здоровому психологічному стані. Можна було і на серйозне розчарування наразитися. А тут матч перенесено на пізню осінь. Часу ще багато. І все може трапитись. Дивись, кияни підсядуть, зморені виступами на трьох фронтах...

А тим часом наша головна увага знову прикута до національної збірної. Хто добре знає Йожефа Сабо, той ще в Ольборзі під час перебування там київського «Динамо», либонь, помітив, який настороженний і трохи сумний вигляд мав наставник нашої головної команди. Зрозуміло, що Йожеф Йожефович думками був уже в осені, коли українська збірна проведе завершальні і, пробачте за каламбур, вирішальні три поєдинки відбіркового циклу Євро-2000. Такий він за характером — неспокійний, все пропускає через власне серце.

Останньою репетицією для наших найкращих футболістів стане завтрашній товариський матч із національною командою

Болгарії, котрий розпочнеться на стадіоні «Динамо» о 19.00. До речі, власники квитків на цей поєдинок зможуть придбати квиток на зустріч Україна—Франція.

На тренувальний збір, який розпочався 13 і триватиме по 19 серпня, Сабо викликав таких футболістів: воротарів — Шовковського («Динамо»), Воробйова («Торпедо», Росія), Лавренцова (Кривбас»); оборонців — Лужного («Арсенал», Англія), Ващука, Дмитруліна, Головка, Кирюхіна (усі — «Динамо»), Микитина, Коваля («Шахтар»); півоборонців — Гусіна, Косовського («Динамо»), Ковальова, Попова («Шахтар»), Максимова («Вердер», Німеччина), Максимюка («Зеніт», Росія); нападників — Реброва, Коновалова («Динамо»), Цихмейструка (ЦСКА), Паляницю («Кривбас»).

Не потрапив до цього списку травмований Скрипник. Не поталанило Кардашеві, який зазнав складної травми в Ольборзі, і був прооперований у Києві після повернення. Не візьме участі у поєдинку з болгарами також Шевченко. Завтра в Мілані відбудеться традиційний матч за Кубок Берлусконі, в якому «Мілан» гратиме проти «Ювентуса». І керівництво міланського клубу вблагало тренерів нашої збірної дозволити Андрієві зіграти за його новий клуб.

Віктор БРАНИЦЬКИЙ.
Фото Юрія ВЕНГЕРЕША.

Звідусіль

Хокей. У Москві стартує традиційний турнір «Кубок «Спартака». Національна збірна України сьогодні зустрінеться з командою Югославії, а завтра — з хокеїстами Казахстану.

Теніс. Американець Піт Сампрас здобув 60-й титул у своїй професіональній кар'єрі. Перша ракетка світу у Цинциннаті (США) у фіналі турніру АТП переміг австралійця Патріка Рафтера — 7:6, 6:3.

Футбол. Суперкубком Іспанії заволоділа «Валенсія». Вдома вона перегара «Барселону» — 1:0. А повторний поєдинок, котрий відбувся позавчора на стадіоні «Камп Ноу» в столиці Каталонії, завершився внічию — 3:3.

У турнірі англійської Прем'єр-ліги після трьох турів лідирують «Манчестер Юнайтед» і «Арсенал», які мають по 7 очок. Манкунійці вдома виграли в Лідса — 2:0, а клуб Олега Лужного зіграв внічию (0:0) зі «Сандерлендом» на його полі.

Редактор номера Володимир КРАСНОДЕМСЬКИЙ.
Редколегія: Олександр БІЛИК, Леонід БРОВЧЕНКО, Анатолій ГОРЛОВ, Віталій ЖЕЖЕРА, Володимир КРАСНОДЕМСЬКИЙ, Світлана ПИСАРЕНКО, Сергій ПРАВДЕНКО, Анатолій СОЛОНСЬКИЙ, Віталій СУДДЯ.
Головний редактор Сергій ПРАВДЕНКО.

Свідоцтво про реєстрацію періодичного друкованого видання — КВ № 1 від 26.05.1994 р.

Газета виходить 5 разів на тиждень (крім неділі й понеділка) українською і російською мовами. Індекс 60955. Загальний тираж 236694.

Комбінат друку видавництва «Преса України». 03047, Київ-47, проспект Перемоги, 50

Зам. 0311151.
1 2 3 4 5 6 7 8 9 0

Голос України

Газета виходить з 1 січня 1991 року.

Адреса ВР України: 252019, м. Київ-19, вул. М. Грушевського, 5.
Адреса редакції: 03047, Київ-47, вул. Нестерова, 4.
☎ ТЕЛЕФОНИ: для довідок —441-88-23; телефакс —224-72-54; відділ реклами —441-86-50, 441-89-34, 441-89-44; телефакс —449-85-62.
E-mail: sekret@golos.relc.com

Засновник і видавець — Верховна Рада України